

MILLIY TIKLANISH

27 (1025) ● 2019 йил 10 июль, чоршанба ● Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг ижтимоий-сиёсий газетаси

ЎзМТДП — www.mt.uz Тахририят — www.milliytiklanish.uz

1995 йил 10 июндан чиқа бошлаган

Ўзбекистон Республикаси Президентининг қарори

МАТЕМАТИКА ТАЪЛИМИ ВА ФАНЛАРИНИ ЯНАДА РИВОЖЛАНТИРИШНИ ДАВЛАТ ТОМОНИДАН ҚўЛЛАБ-ҚУВВАТЛАШ, ШУНИНГДЕК, ЎЗБЕКISTON РЕСПУБЛИКАСИ ФАНЛАР АКАДЕМИЯСИНИНГ В.И.РОМАНОВСКИЙ НОМИДАГИ МАТЕМАТИКА ИНСТИТУТИ ФАОЛИЯТИНИ ТУБДАН ТАКОМИЛЛАШТИРИШ ЧОРА-ТАДБИРЛАРИ Тўғрисида

Муҳаммад ал-Хоразмий, Аҳмад Фарғоний, Абу Райҳон Беруний, Мирзо Улуғбек сингари улуғ аждодларимиз тамал тошини қўйган математика фани илм-фан ва техниканинг замонавий тармоқлари жадал ривожланиши муносабати билан ҳозирги кунда янада катта аҳамият касб этмоқда. Ахборот-коммуникация технологиялари, тиббиёт, биология, рақамли иқтисодий соҳасида ва бошқа кўплаб соҳаларда унинг роли айниқса ортди.

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг В.И.Романовский номидаги Математика институти (кейинги ўринларда – Институт) ўз фаолияти даврида математика фа-

нани ривожлантиришга, республика учун юқори малакали кадрлар тайёрлашга сезиларли ҳисса қўшди ва математик тадқиқотларнинг жаҳон даражасида эътироф этилган марказларидан бирига айланди.

Институтда функционал анализ, дифференциал тенгламалар, эҳтимоллар назарияси ва алгебра бўйича **илмий мактаблар шаклланди ва муваффақиятли ривожланмоқда.** Ходимларнинг илмий тадқиқотлари беш марта Ўзбекистон Давлат мукофотига сазовор бўлди, 12 нафар таниқли олим Ўзбекистон Фанлар академиясининг ҳақиқий аъзоллигига ва нуфузли **Бутунжаҳон фанлар**

академияси (TWAS)га сайланган.

Бонн, Кембриж, Париж, Сеул, Сантьяго де Компастела университетлари ва бошқа илмий марказларнинг олимлари билан биргаликда қўшма илмий лойиҳалар амалга оширилмоқда. Институтда давлат университетлари, мактаблар ва академик лицейларда маърузалар ўқиш ва махсус курслар ўтиш, шунингдек, магистрлик диссертацияларига раҳбарлик қилиш амалиёти кенг жорий этилган. Бугунги кунда илмий ходимларнинг ўртача ёши 47 ёшни, **илмий даражали илмий ходимлар улуши эса 87,0 фоизни** ташкил этмоқда.

Шу билан бирга, ҳар томонла-

ма таҳлиллар бир қанча тизимли вазифаларни аниқлади. Уларнинг амалга оширилиши Институтнинг илмий лойиҳаларни хатловдан ўтказиш, мавжуд илмий салоҳиятдан юқори даражада фойдаланиш ва уни ривожлантиришга доир фаолиятини тубдан такомиллаштиришни, тадқиқотларни жорий этиш самарадорлигининг амалий индикаторлари ва мақсадли кўрсаткичлари ишлаб чиқилишини Ўзбекистон Фанлар академияси томонидан янада аниқ мувофиқлаштиришни, шунингдек, давлат томонидан қўллаб-қувватлаш чораларини талаб этади.

2-бет ➔

Очиғини айтганда...

Ўйнаб Гапирсанг ҳам, Ўйлаб Гапир

ёхуд "Иқтисодий газета" даги "Энг заиф бўғин" мақоласини ўқиб...

Муҳим сиёсий тадбир — Олий Мажлис Қонунчилик палатаси ҳамда маҳаллий Кенгашларга сайлов яқинлашгани сайин оммавий ахборот воситалари, айниқса, ижтимоий тармоқларда партия ва депутатлар фаолияти ҳақида танқидий материал кўпайди. Албатта, танқиднинг бўлгани яхши. Қолаверса, уни тан олиш ҳам мардлик саналади. Мақтов ухлатар, танқид уйғотар, деганларидек аслида танқиддан эмас, мақтовдан кўрқкиш керак.

Ёзувчи Абдусайд Кўчимов бу ҳақда куйидаги фикрларни айтган эди:

"Ўринли танқиддан кўра, сохта мақтов ўта хавфли ҳисобланади. Ардоқли шоиримиз Абдулла Орипов: "Бир маҳаллар отар эдик, осар эдик, энди бўлса, мақтаб-мақтаб ўлдирамиз" деганида қанча маъно борлигини бир ўйлаб кўринг. Танқидни менсимаслик ва мақтовга махлиё бўлиш кўпинча нафақат бир одамнинг, балки бутун бошли ташкилотнинг ҳам оёғига болта уриши мумкин. Танқидга беписандлик ёки эътиборсизлик турғунликни пайдо қилади. Кўтар-кўтар, ура-ура ва ҳоказолар учрайди. Натижада минбарни ясамалик, ёлғончилик эгаллайди. Бу жамият ривожини йўлидаги говдир". Танқид ўрини бўлса хўп-хўп, ўринли бўлмаса-чи?

5-бет ➔

Пленум

МУАММОЛАР ИЛДИЗИГА ТАҲЛИЛИЙ НАЗАР

ЎзМТДП Пленумида барча масала янгича талаб ва ёндашув асосида муҳокама қилинди

- Ҳануз ҳисобот учун ишлаяпмиз...
- Ҳаракат бор, натижа йўқ...
- Мустақил ишлашга ўргана олмаяпмиз...

"Пойтахт" бизнес-марказида бўлиб ўтган Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партияси Марказий кенгашининг XVI Пленумида бу ҳаёт ҳақиқатлари рўй-роҳат айтилди.

Партиянинг Марказий, ҳудудий кенгашлари раҳбарлари, Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги ЎзМТДП фракцияси аъзолари, халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларга сайланган депутатлар ва партия фаоллари фаолиятда йўл қўйилган камчиликлар, фойдаланилмаган имкониятлар, энг муҳим муаммоларни ўртага ташлаб, уларнинг ечимлари ҳақида очиқ-ойдин гаплашиб олди.

3-бет ➔

Таҳлил ва таққос

"МУАММОИМНИ ШУ БУГУН ҲАЛ ҚИЛАСАН, АКС ҲОЛДА..."

дейдиганлар ҳам кўп, бу эса жамиятда ҳуқуқий маданиятни юксалтириш ҳамон долзарб масала бўлиб қолаётганидан далолат беради

Маълумки, халқ хоҳиши-истаги, тақлиф ва ташаббуслар инобатга олинган ҳолда муайян даврга мўлжаллаб тузилган дастур ва режалар мамлакатни ҳар томонлама ривожлантиришнинг муҳим омили ҳисобланади.

Шу маънода, 2017–2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини янада ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг ишлаб чиқилиши, унинг асосида қарор, фармон ва давлат дастурларининг қабул қилиниши инсон манфаатларини таъминлаш, халқимиз турмушини яхшилашда муҳим аҳамиятга эга бўлмоқда. Айниқса, халқ билан тўғридан-тўғри, очиқ мулоқот тизимининг жорий қилиниши амалга оширилаётган ислохотлар самарадорлигини таъминлашга хизмат қилаётган. Халқ билан мулоқотнинг энг самарали усули — мунозабатларга эътибор беришдир.

5-бет ➔

Юзма-юз

ХАЛҚ БАҲОСИ ЭНГ ХОЛИС, ҲАҚ БАҲОДИР...

2019 йилнинг биринчи ярим йиллиги ҳам ортда қолди. Муҳим сиёсий жараён — Олий Мажлис ҳамда маҳаллий Кенгашларга сайловга тобора яқинлашиб бораётиб. Бу ўз навбатида сиёсий партиялар зиммасига катта масъулият юклайди.

Партия ташкилотлари ва ундан сайланган депутатлар энди янада фаол бўлмоғи, мамлакатимизда барча соҳада олиб борилаётган ислохотлар мазмун-моҳиятини аҳолига етказиш, уларнинг муаммоларини ўрганиш, турмуш фаровонлигини ошириш, одамларни рози қилишга ҳисса қўшмоғи лозим. Шу боис Олий Мажлис Қонунчилик палатасига Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясидан сайланган депутатлар ўз сайлов округларида бўлиб, аҳоли билан учрашувлар, сайёр қабуллар ўтказмоқда. Юзма-юз мулоқотларда аҳоли мунозабатлари тингланяпти, уларга ечим топилапти, янги қабул қилинган қонун ва қарорларнинг мазмун-моҳияти тушунириляпти.

4-бет ➔

Аччиқ, аммо очиқ гаплар

"ОСМОНДАН ТУШГАН" ҚАРЗ

ёки Қарши туман "Сувоқова" корхонаси "кетмоннинг сопини ўзидан чиқармоқчи" бўляпти(ми?)

Одамни сарсон қилишининг йўллари кўп, айниқса, у қоғоз билан боғлиқ бўлса. Чунки қоғознинг тили йўқки, одамларнинг ташвишини сариқ чақага олмайдиган масъулга қарата, "эй, банд, ундай эмас, бундай" деб турса. Чамаси бунди Қарши тумани "Сувоқова" корхонасидагилар яхши англа(ма)йди чоғи, йўқса, йўқ жойдан одамларни қарздор қилиб қўйишининг турфа йўллари йўлаб топилмасди. Бўлмаса ушбу корхона мутасаддилари 2-3 йил олдин ичимлик суви тармоғидан узилиб, "Сувоқова" билан расамадига кўра хайр-хўшлашган истеъмолчига бир миллион сўмлаб қарздорлик ёзиб, "тўлаб қўй" деган мазмунда Мажбурий ижро бюроси орқали талабномалар юборишда давом этармиди?..

Тилимиздан "халқ билан мулоқот", "инсон манфаати" деган сўзлар тушмай қолган, кўп "катта идоралар" ҳам одамлар билан келишиб, кенгашиб иш тутишга ҳаракат қилаётган бир чоғда сув корхонасининг бу қилиғи чинданам ҳайратланарли.

6-бет ➔

Пленум

МУАММОЛАР ИЛДИЗИГА ТАҲЛИЛИЙ НАЗАР

ЎзМТДП Пленумида барча масала янгича талаб ва ёндашув асосида муҳокама қилинди

< Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Ўтган Пленумлар каби расмийликка йўл қўйилмади, номига "ур калтак" сур калтак ҳам бўлмади. Шунчаки рост гаплар айтилди. Бу эса рост ишлашга ўтилаётганининг муждасидек туюлди бизга.

Йиғилишда гарчи Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг 2019 йил биринчи ярим йилликдаги фаолияти яқунлари, иккинчи ярим йилликдаги асосий йўналишлар, шу йилнинг декабрь ойида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига бўлиб ўтадиган сайловга тайёргарлик кўриш бўйича "Йўл харитаси"ни ишлаб чиқиш масалалари муҳокама қилинган бўлса-да, аслида кўп йиллик оғриқли масалалар устида гап борди. Бу муаммоларга ечим топиш учун партиянинг навбатдаги Съездини қақриш, партия ҳудудий ва маҳаллий кенгашларининг навбатдан ташқари конференцияларини ўтказишга келишиб олинди.

Пленумда партия Марказий кенгаши раиси Алишер Қодиров партия олдида турган устувор вазифалар ҳақида гапирди.

— Жорий йилнинг декабрида Олий Мажлис, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига бўлиб ўтадиган сайлов партиямиз учун жуда катта сиво ва масъулиятдир, — деди партия етакчиси. — Бугун мамлакатимиз катта ўзгаришлар майдонига айланган, халқ манфаати йўлида барча соҳада илчил ва шиддатли ислохотлар амалга оширилган бир пайтда партия вилоят, шаҳар ва туман кенгашларининг биринчи ярим йиллик фаолияти билан танишиб, айримлар ҳамон ширин ва чуқур уйқудан уйғонмаган экан, деган тасаввур пайдо бўлди. Давлатимиз раҳбари сиёсий партиялар, депутатлар олдида катта вазифалар қўётган бир пайтда ҳануз фақат статистика, ҳисобот учун ишлаяпмиз. Харакатларимизда амалий натижа кам учрайди. Марказий кенгашдан берилган топшириқларни бир амаллаб қўл учидан бажариш асосий вазифага айланган. Ташаббускорлик етишмапти, мустакил ишлашни ўрганмапмиз.

Партиянинг келгусидаги устувор вазифалари ҳақида гапирганда, фаолиятимиз асосини сайловда муваффақиятли иштирок этишни таъминлашга қаратилган ишлар ташкил қилишни доимо ёлда тутишимиз зарур. Шундан келиб чиққан ҳолда бугун иккита муҳим ҳужжатни қабул қилишимиз керак. Биринчиси, Ўзбекистон "Миллий тикланиш" демократик партиясининг 2019 йилда Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига бўлиб ўтадиган сайловга тайёргарлик кўриш ва унда муносиб иштирок этиш бўйича чора-тадбирлар Дастури. Иккинчиси, 2019 йил декабрь ойида бўлиб ўтадиган Олий Мажлис Қонунчилик палатаси, Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси, халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кенгашлари сайловига тайёргарлик кўриш бўйича партия фаолиятини ривожлантириш, моддий-техник таъминотини мустаҳкамлаш ҳамда ЎзМТДПнинг тарғибот-ташвиқот ишларини янада

кучайтириш юзасидан "Йўл харитаси"дир, — деди А.Қодиров.

"Йўл харитаси"га асосан, партия Марказий ва ҳудудий кенгашларида сайлов штаблари тузилади. Партиянинг 2020-2025 йилларга мўлжалланган янги сайловолди Платформаси тайёрланади. Шунингдек, партия Марказий кенгаши ва Олий Мажлис Қонунчилик палатасидаги фракцияси, ҳудудий партия ташкилотлари ва халқ депутатлари маҳаллий Кенгашларидаги партия гуруҳлари ўртасида алоқаларни мустаҳкамлаш бўйича чора-тадбирлар кўрилади. Партиянинг ахборот-таҳлил фаолиятини янада такомиллаштириш мақсадида партия Марказий кенгаши ҳузурида партия фаолиятини, сайловолди Платформасида белгиланган вазифалар ижросини таҳлил қилиб борадиган, стратегик мақсад ва режаларини ишлаб чиқиш бўйича кенгайтирилган таркибдаги Экспертлар кенгаши, партия ходимлари ва депутатларнинг билим, кўникма ҳамда тажрибаларини доимий ошириб бориш мақсадида ўқув марказ ташкил этилади.

Пленумда партия Марказий кенгаши раисининг ташкилий-партиявий ва кадрлар масалалари бўйича ўринбосари Нодиржон Мухторов ўз йўналишида ҳудудий партия ташкилотларининг ҳисобот давридаги фаолиятини танқидий-таҳлил қилган ҳолда, галдаги вазифаларга тўхталиди.

Партия раиси ўринбосарининг таъкидлашича, бугунги кунда партия тизимида мавжуд 614,5 та штат бирликларида 572 нафар ходим фаолият юрляпти. Улардан 198 нафарини (34,7%) аёллар, 372 нафарини (65,3%) эса эркеклар ташкил этади. Ходимларнинг 416 нафари (73%) олий маълумотли, 143 нафари (25%) ўрта махсус, 11 нафари (2%) эса ўрта маълумотли кадрлардир. Партия тизимида 182 нафар ёшлар (31,9%) билан бирга, нафақадаги 47 нафар (9%) ходим фаолият юртимокда. 2019 йилнинг иккинчи чорак якунига кўра, партия тизимида мавжуд вакант лавозимлар сони 49 тани ташкил қилади. Шундан Тошкент шаҳар (11 та) ва Тошкент вилояти (6 та) кенгашлари вакант ўринлар бўйича юқори кўрсаткичга эга. Яъни, бу умумий вакансиянинг 34 фоизини ташкил қилади.

2019 йилнинг ўтган даврида партия ҳудудий кенгашлари ҳузуридаги кадрлар комиссияларида 208 нафар номзоднинг фаолияти ўрганилди. Партия фаолиятини янада кучайтириш, самарадорлигини

ошириш, тизимдаги мавжуд вакант жойларни муносиб кадрлар билан тўлдириш мақсадида улардан 151 нафар номзод партия Марказий кенгаши кадрлар комиссиясида кўриб чиқиш учун тавсия қилинди.

Ҳисобот даврида партия Марказий кенгаши кадрлар комиссиясининг ўн та йиғилиши бўлиб ўтди. Унда юқорида таъкидланганидек, тавсия этилган 151 номзоддан 101 нафари (66 фоизи) тавсия қилинган лавозимларга муносиб кўрилди.

Ҳудудий партия ташкилотлари ҳисобот ва маълумотларни умумлаштиришда сусткашликка йўл қўймоқда. Хусусан, партиянинг Қорақалпоғистон Республикаси, Андижон, Жиззах, Тошкент вилоят ҳамда Тошкент шаҳар кенгашлари фаолияти нисбатан талаб даражасида деб баҳоланса, Сурхондарё, Сирдарё, Бухоро ва Тошкент вилоят кенгашларининг бу борадаги фаолияти қониқарли эмас. Ҳисобот даврида белгиланган режа ҳамда партиянинг устувор мақсад ва вазифаларини амалга оширишда сусткашликка йўл қўйгани учун ҳудудий ва маҳаллий кенгашларнинг 9 нафар ходимига ҳайфсан ва интизомий жазо қўланилди. 18 нафар ходим оғзаки оғохлантирилди ва уларга фаолиятидаги камчиликларни бартараф этиш бўйича бир ой муддат берилди.

2019 йилда партия сафини кенгайтириш, фаол аъзолар сонини ошириш, партия электоратини қўллаб-қувватлаш мақсадида қўллаб-қўллаш ва иш режаси қабул қилинди ҳамда жойларда қатор ишлар амалга оширилди. Жумладан, ҳисобот даврида ҳудудларда ўтказилган тарғибот тадбирлари натижасида бошланғич партия ташкилотлари сони 327 тага (6,5 фоизга) ошиб, 6 минг 147 тани ташкил қилди. Бу борада партиянинг Тошкент шаҳар (55), Сурхондарё (44), Самарқанд (42), Қашқадарё (36) ва Андижон вилояти (30) кенгашларида юқори кўрсаткичлар қайд этилди. Аммо Жиззах (11), Сирдарё (5), Бухоро (2) вилоятлари ва Қорақалпоғистон Республикаси (8) кенгашларининг бу борадаги ишлари талаб даражасида эмас.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлардаги ЎзМТДП депутатлик гуруҳлари фаолияти ҳам сусткашлик кузатиляпти. 2019 йилнинг олти ойи давомида Самарқанд ва Тошкент вилоятларида 14, Фарғона вилоятида 10, Қорақалпоғистон Республикасида 8, Сурхондарё вилоятида 9, Бухоро вилоятида 7, Жиззах

вилоятида 6, Сирдарё вилоятида 5, Хоразм ва Қашқадарё вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳрида 3 та туман ва шаҳар Кенгашлари депутатлик гуруҳлари сессияларга масалалар олиб қирмаган. Бу борадаги кўрсаткич ўтган йилнинг мос даврига нисбатан партия Қорақалпоғистон Республикаси, Жиззах, Сурхондарё, Самарқанд, Наманган, Сирдарё ва Фарғона вилоятларида камайган. Фақат халқ депутатлари Хоразм вилоят Кенгашида ўсиш кузатиляпти.

Халқ депутатлари маҳаллий Кенгашлар йиғилишида мансабдор шахсларнинг эшитувини ташкил қилиш кўрсаткичи ҳам кўнгилдагидек эмас. 2019 йилнинг олти ойи давомида Сурхондарё, Тошкент, Самарқанд ва Фарғона вилоятлари ҳамда Қорақалпоғистон Республикасининг аксарият шаҳар ва туман Кенгашларидаги партия гуруҳлари мансабдор шахсларнинг эшитувини умуман ташкил қилмаган. Тегишли идораларга депутатлик сўрови юбориш кўрсаткичи ҳам ўтган йилнинг шу даврига нисбатан пасайган. Доимий комиссияга масалалар киритиш кўрсаткичи ҳам паст даражада қолмоқда.

Пленумда партия Марказий кенгаши раиси ўринбосари Алишер Ҳамроев мафқуравий, маънавий-маърифий масалалар соҳасида партия ташкилотлари олдида турган муҳим масалаларга тўхталиб, партия вилоят кенгашлари мафқуравий масалалар бўйича бош мутахассисларнинг асосий иши туман ташкилотларидан ҳисобот йиғиши ва Марказий кенгашга узатиш бўлиб қолганини танқид қилди.

— Аслида улар партиянинг гоёси, сайловолди Платформасида белгиланган мақсад ва вазифалар тарғиботи, "қандай қилса партия аъзолари сафини янада кўпайтириш, фаолиятимизни янада жонлантириш мумкин", деган мақсад билан ишлаши керак эди, — деди раис ўринбосари. — Маълумки, партиянинг мақсади ва вазифалари қай даражада бажарилиши биринчи навбатда таянч бўлиб ҳисобланган бошланғич партия ташкилотлари фаолиятига боғлиқ. Аммо янги бошланғич ташкилотлар тузиш орқали аъзолар сонини кўпайтириш, мавжудларини хатловдан ўтказиш ишлари билан деярли шуғулланмай қўйдик.

Партия фаолиятини оммавий ахборот воситалари тарғиботисиз тасаввур қилиб бўлмайди. Шунинг учун партия тизимида жамоатчилик билан алоқаларни мунтазам равишда замон талаби асосида кучайтириш талаб этилади. Бироқ, Тошкент, Сурхондарё, Жиззах вилоятлари телевидение, Андижон, Сурхондарё радио, Жиззах, Сирдарё вилоятлари, Қорақалпоғистон Республикасининг матбуот, Андижон, Наманган, Сирдарё, Сурхондарё вилоятлари кенгашларининг интернет сайтлар, Наманган, Андижон вилоятлари кенгашларининг ижтимоий тармоқлардаги тарғиботи қониқарсиз даражада.

"Миллий тикланиш" газетаси партия фаолиятининг кўзгусидир. Шу боис, матбуот нашримизни ҳар томонлама кучайтириш, обунасини кўпайтириш ва қўллаб-қувватлаш долзарб вазифалар сирасига қиради. Бу борада энг катта муаммо — партия фаолларининг ҳатто

ярами ҳам газета билан қамраб олинмаётгани. Партия нашрига обунани ташкил этиш ишлари 2019 йил 1 июль ҳолатига кўра, Тошкент шаҳрида 198, Қашқадарё вилоятида 139, Бухоро вилоятида 132, Самарқанд вилоятида 123 та билан чекланган бўлса, бу кўрсаткич Сирдарё вилоятида 35, Жиззах вилоятида 34, Наманган вилоятида эса атиги 27 тани ташкил қилган. Бугун газета 1500 нусxada чоп этиляпти. Партия тизимида 572 ходим ишлаётгани, мингдан зиёд депутатлар корпуси, бошланғич партия ташкилотларининг умумий сони эса 6 мингдан ошганини эътиборга олсак ҳам партиялараро кечаётган ўзаро рақобатда ЎзМТДП позициясини ҳимоя қилиш ва мазкур курашнинг марказида бўлишга интилаётган газида асади салмоқли бўлиши керак эди. Ваҳоланки, бошланғич партия ташкилотлари раҳбарлари у ёқда турсин, партиянинг вилоят кенгашлари ходимлари, жумладан, аксарият туман кенгашлари раислари газетани ҳафта тугул ойда бир ўқиб кўрмаслиги ҳам айтиш ҳақиқат.

Партиянинг гоё ва мақсадларини кенг тарғиб қилиш, барча даражадаги ташкилотлар ва депутатлик бирлашмаларимиз фаолиятини жамоатчиликка таништириш, электорат манфаатларига хизмат қилишни мақсад қилган, бир сўз билан айтганда, партиянинг сиёсий мафқуравий майдони ҳисобланган "Миллий тикланиш" газетасида эълон қилинаётган танқидий-таҳлилий мақолалар, муносабат ва хабарлардан боғабар бўлиб бормаган партия ходими қандай қилиб партия мақсад-вазифаларини амалга оширишда иштирок этиши мумкин?! Энг асосийси, газета тиражининг мунтазам аудиториясини, хайрихоҳлари сафини кенгайтиришда муҳим омили эканини унутмаслик лозим.

Ҳар қандай жамиятнинг маданий даражаси унинг аёлларга нисбатан муносабати билан ўлчанади. Бундан ун йил олдин Сенат аъзолари ва Қонунчилик палатаси депутатлари таркибида хотин-қизлар миқдори 20 фоиздан ортқ эди. Энди бу кўрсаткич юқори палатада 17 фоизга, қўйи палатада эса 16 фоизга тушиб қолди. Шундай экан, партияимиз ўз сафига билимли, ташаббускор ва ташкилотчи аёлларни жалб этиши, уларнинг сиёсий ва ижтимоий фаоллигини оширишга етарлича эътибор қаратиши зарур.

ЎзМТДП Марказий кенгаши раисининг хотин-қизлар ва ёшларнинг ижтимоий-сиёсий фаоллигини ошириш масалалари бўйича ўринбосари Феруза Муҳамеджонова шулар ҳақида гапириб, Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Олий Мажлис Сенатининг йиғирманчи ялпи мажлисидаги нуктида белгиланган устувор вазифаларга тўхталиди. Мамлакатимизда оилани мустаҳкамлаш, оналик ва болаликни муҳофаза қилиш, хотин-қизлар ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлаш, жамиятдаги фаоллигини ошириш, улар ўртасида ҳуқуқбузарлик, оилавий ажримлар, эрта никоҳ ҳолатларининг олдини олиш бўйича катта ўзгаришлар қилинаётганини таъкидлади.

— Адолат нуктаи назари билан қара-

ганда, қайси мамлакатда аёлга эътибор қаратилмас, гендер тенглигига эришилмас экан, ўша жамиятда тараққиёт ҳам, ривожланиш ҳам бўлмайди. Биз бугун жамият ривожини аёлларсиз, уларнинг иштирокисиз тасаввур қилолмаймиз. Яъни, "Аёллар ва ёшлар қаноти" партияга ҳақиқий маънода қанот бўлиши лозим. Бунинг учун партиянинг "Хизмат—беминнат" лойиҳаси доирасидаги ишларни фооллаштириш, "Устоз-шогирд" анъанасини кенгайтиришимиз зарур, — деди раис ўринбосари.

Маълумотларга қараганда, жорий йилнинг иккинчи чорак якунига бўйича республикада 559 та ўқув курси (1, 3, 6 ойлик ҳамда 1 йиллик муддатда) ташкил қилиниб, мазкур ўқув курсларига 1 минг 864 хотин-қиз қамраб олинди. Ўқув курслари сони 2018 йилнинг мос даврига нисбатан 147 тага ошган. Бироқ лойиҳа доирасида Бухоро вилоятининг Бухоро тумани, Қашқадарё вилоятида эса Қарши шаҳрида бирорта ўқув курси ташкил қилинмагани афсусланарлидир.

Партия фаолиятида ёшлар муаммолари билан ишлаш бўйича янгича ёндашув амалиёти — муаммоларни уйма-уй юриб ҳудуд, маҳалла, хонадонлар кесимида мунтазам таҳлил қиладиган ҳамда амалий ёрдам кўрсатадиган тизим жорий қилиниб, бунинг асосида "Уйма-уй" лойиҳаси ташкил этилган эди. Бу лойиҳа бўйича ўтган йил давомида бир қатор ишлар қилинган. Лекин Қорақалпоғистон Республикаси, Самарқанд, Сурхондарё ва Тошкент вилоятларининг айрим туманларида ушбу лойиҳа доирасида ёшлар билан мулоқот деярли олиб борилмаган, муаммоларни ўрганилмаган. Ёшлар ўртасида соғлом турмуш тарзини мустаҳкамлаш, айниқса, уларнинг қарийб 50 фоизини ташкил этадиган қиз болаларни ҳаётга тайёрлаш, уюшмаган ёшлар билан ишлаш, оилавий ажримлар, ўсимлар орасида жиноятчилик ҳолатларининг олдини олиш долзарб вазифа бўлиб қолаётгани бугунги кунда ушбу туманлардаги партия етакчилари ўз ҳудудидаги ўғил-қизларнинг юртимиз ҳаётидаги демократик жараёнларда фаол иштирок этиши, уларнинг сиёсий ва ижтимоий салоҳиятини оширишга эътибор қаратаётганини қандай изоҳлаш мумкин?!

Бугунги нотинч ва таҳликали замонда ёшларнинг онги ва қалбини эгаллашга қаратилган турли хавф-хатарлар мавжуд экан, уларга қарши курашишда халқимизнинг бой тарихи ва маданияти, буюк аجدодларимиз жасорати, жонанжон Ватанимиз миллий манфаатлари биз учун куч-қудрат манбаи бўлиб хизмат қилишини унуттишга асло ҳужумчи бўлиб, Шундай экан, ушбу партия ташкилотларида ёшлар салоҳиятини эзгу мақсадларга йўналтириш, уларни конструктив гоёлар атрофида бирлаштириш бўйича аниқ чоралар амалга оширилиши кечиктириб бўлмайдиган вазифалардандир.

Партия Марказий кенгашининг Пленуми музокаралар, конструктив тақлифларга бой, танқидий-таҳлилий руҳда ўтди. Йиғилиш кун тартибида партия фаолиятига оид босса масалалар ҳам атрофлича муҳокама этилди. Барча масалалар юзасидан тегишли қарорлар қабул қилинди.

Абдурашид ТҲУТБАЕВ,
ЎзМТДП фракцияси аъзоси:

— Жамиятимиздаги тезкор ўзгаришлар сиёсий партия, депутатлар олдида катта масъулият, вазифа юкламоқда. Бугун халқ манфаати йўлида амалга оширилаётган кенг кўламли ислохотларга ҳеч қимнинг бефарқ бўлишга ҳақиқий йўқ. Чунки барча саясий-ҳаракатлардан қўзланган бош мақсад одамларнинг яхши яшаш учун зарур шароитларни яратиш, Ўзбекистонни ривожланган давлатлар қаторига қўиш, келажатимиз эгаларни ҳисобланмиш ёшларни ҳар томонлама юксак маънавиятли, етук билимдон, миллий қадриятларимизни улуғловчи маънавиятли шахс бўлиб камол топишини кафолатлашдир.

Бугунги Пленум анчайин танқидий-таҳлилий руҳда ўтди ва партиянинг ҳудудий кенгашлари ва депутатлар фаолияти қониқарсиз аҳволда экани қайд этилди. Албатта, иш бўлмаяти эмас, бўлмаяти. Аммо бугунги талаб ва эҳтиёжларни инобатга олсак, фаолиятимиз кўнгилдагидек эмас. Баъзи жиҳатларда тезкор ислохотлар жараёнимиз эгалар орда қоляпмиз.

Амалий харақатларимиз самарадорлигини ошириш учун ҳудудий кенгашлар ўртасида соғлом рақобат муҳитини яратиш лозим. Ҳар бир ходимга ишчанлик қайфиятини, натижа учун ишлашни сингдиришимиз керак. Оммавий ахборот воситаларида фикримизни очиқ-ошкора айтишни, ҳар бир воқеа-ҳодисага тезкор муносабат билдиришни ўрганишимиз зарур. Ижтимоий-психологик муҳитни яхшилаш, рақамли технологиялар хизматидан кенгроқ фойдаланиш ҳам фаолиятимиз самарадорлигини таъминлайди.

Сарвар НАЗАРҚОСИМОВ,
ЎзМТДП Жиззах вилояти кенгаши раиси:

— Пленумда барча вилоят кенгашлари қатори Жиззах вилояти кенгаши фаолияти ҳам танқид қилинди. Хусусан, партия аъзолари сафини кўпайтириш, янги бошланғич партия ташкилотларини тузиш, "Хизмат—беминнат" лойиҳаси доирасидаги ишларимизда оқсоқликлар борлиги айтилди.

Шу ўринда, ишларимизни бугунги кун талаби даражасида ташкил қилишда айрим муаммолар борлигини айтиш лозим. Вилоят ва туман кенгашлари ўртасидаги масофанинг узоклиги фаолиятимиз самарадорлигига бир оз бўлса-да халақит қилаётгани ҳам бор гап. Ёки бўлмаса, бирон тарғибот-ташвиқот тадбирини ўтказсак, баъзида етишмовчилик сабаб иштирокчиларни партиянинг эсдалик совғалари билан тақдирлай олмаётганимиз яхши ниятда бошлаган лойиҳалар самарадорлигига соя ташлаб қўймоқда. Кадрлар кўнимсизлиги ҳам ишимизга салбий таъсир ўтказаяпти.

Бугунги давр талаби — халқнинг орасига кириб бориши керак бўлган бошланғич партия ташкилотлари раислари ҳамон масъулиятни тўла ҳис қилаётгани, улар фаолияти сезилмаётгани ачинарлидир. Шундай экан, уларни моддий рағбатлантириш орқали аниқ ва мақсадли ишларга ундашни ўринли, деб ҳисоблаймиз. Партия сафига фуқароларни электрон тарзда аъзо қилишни йўлга қўйишимиз зарур.

Албатта, танқидлардан тўғри хулоса чиқариб, энди сусткашликка йўл қўётган туманлар, ишида самара кўринмаётган маҳаллий Кенгаш депутатлари билан алоҳида-алоҳида ишлашимиз. Фуқаролар билан юзма-юз мулоқотда бўлиб, уларнинг муурожаатларига ечим топиш, жойлардаги энг муҳим муаммоларни ўртага ташлаб, сессияга масалалар киритиш олдимизда турган асосий вазифадир. Ўйлайманки, ҳар бир йўналиш бўйича "Йўл харитаси"ни ишлаб чиқиб, фаолиятимизни шу асосида ташкил қилсак, албатта, ишимизда ўзгариш бўлади.

Ғайратжон ТҲҲҲҲҲҲҲ,
ЎзМТДП Наманган вилояти кенгаши раиси:

— Бугунги тезкор замонда ҳар бир раҳбар, ҳар бир фуқаро олдида ислохотларнинг шунчаки иштирокчиси эмас, янги гоё ва тақлифлар билан чиқиш, халқ учун кечани кеча, кундузни кундуз демай ишлаш талаби қўйилмоқда. Айниқса, сиёсий партия ва халқ вакилларининг масъулияти аввалгига қараганда бир неча чандон ошди. Шу маънода, бугунги Пленумда Наманган вилоят кенгаши фаолиятига ўринли танқидлар билдирилди. Дарҳақиқат, депутатлик гуруҳлари халқ депутатлари маҳаллий Кенгаш сессияларига ҳам масала олиб қиролган ва бу борадаги кўрсаткич ўтган йилнинг мос даврига нисбатан камайган. Аҳолининг ҳуқуқий онги ва маданиятини ошириш, жисмоний ва юридик шахслар муурожаатлари билан ишлаш самарадорлигини янада кучайтириш, бу борада ўқув-қилишнинг таъкидланган тарғибот уқтирилди.

Жорий йилнинг декабрида Олий Мажлис, вилоят, туман ва шаҳар Кенгашларига сайлов бўлиб ўтишини инобатга олсак, олдимизда қанчалик масъулиятли вазифалар тургани аққол намоён бўлади. Ҳар бир вилоят кенгаши ўз худудининг ижтимоий-сиёсий, иқтисодий аҳволдан келиб чиққан ҳолда бўлажак сайловга тайёргарлик кўриши ва бу борадаги тарғибот-ташвиқот ишларини янада кучайтириш юзасидан "Йўл харитаси"ни ишлаб чиқиши зарурлиги қайд этилди. Энг асосийси, партия фаолиятини замонавий ёндашув ва янги мазмун билан бойитиш мақсадида туманлар, бошланғич партия ташкилотлари фаолиятини янада кучайтиришимиз лозим. Чунки Пленумда таъкидланганидек, қўйи бўғинларда иш яхши ташкил қилинмас экан, фаолиятимизда ижобий ўзгариш бўлиши қийин кечиси турган гап.

Равшан МАҲМУДОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

ХАЛҚ БАҲОСИ ЭНГ ХОЛИС, ҲАҚ БАҲОДИР...

«Давоми. Бошланиши 1-бетда.

ЖИЗЗАХ: МАКТАБДА ҚАНДАЙ МУАММОЛАР МАВЖУД?

Жиззах вилояти Пахтакор туманида Олий Мажлис Қонунчилик палатаси Спикери ўринбосари, партия фракцияси раҳбари Алишер Қодиров сайловчилар билан учрашди.

Учрашув давомида Президентимизнинг 2019 йил 22 июндаги Олий Мажлис Сенатининг йиғирманчи ялпи мажлисидаги нутқида белгиланган вазифалар ва унинг ижросини таъминлашда эътибор берилиши лозим бўлган жиҳатлар, бунда вакилик органларидаги депутатларнинг иштироки юзасидан маълумот берилди. Партия етакчиси хотин-қизлар демократик жараёнларнинг ташаббускор иштирокчиси бўлиши лозимлигини, фаол аёллар орасидан депутатликка муносиб номзодларни саралаш, уларнинг фаолиятини ёшлар орасида кенг тарқатиш лозимлигини алоҳида таъкидлади.

Мурожаатчиларнинг саволларига тегишлича жавоб берилиб, муаммолар юзасидан мутасадди ташкилотларга депутатлик сўрови юборилиши билдириб ўтилди. Шунингдек, вилоят партия ташкилотларида меҳнат қилиб келаётган фаол ёшлар ҳамда хотин-қизлар алоҳида эътироф этилиб, ташаккурнома ҳамда эсдалик совғалар билан тақдирланди.

Партия Марказий кенгаши раиси Алишер Қодиров вилоятдаги учрашувлари доирасида Шароф Рашидов тумани халқ таълими бўлимига қарашли 32-умумтаълим мактабига бориб, у ердаги ҳолат билан яқиндан танишди. Бино таъмирталлаб аҳволда. Ачинарлиси, на фаоллар, на спорт зали бор. Сўхбат чоғида мактаб «Обод қишлоқ» давлат дастурига киритилиши лозимлиги таъкидланди.

— Халқ таълими тизимида амалга оширилаётган ислохотлар эрта миз эгаларининг келгусида фаровон яшашига замин яратишдек эзгу мақсадга хизмат қилади, — деди мазкур мактаб директорининг маънавий-маърифий ишлар бўйича ўринбосари Бахтиёр Тоғаев. — Ёш авлод асосий билим ва кўникмани мактабдан олади. Шу боис депутатимизнинг таълим даргоҳимизга ташрифи жудаям қувонтирди. Ютуқ ва камчиликлар ҳусусида батафсил сўхбатлашилди. Мактабнинг атрофини тўсиқли панжара билан ўраш, туман аҳолиси орасида мактаб ёшидаги болаларнинг сони ортиб бораётгани сабаб кўпмактабларда янги ўқув йилида ўқувчилар уч сменада ўқишга мажбур бўлаётгани муҳокама қилинди. Халқ вакили муаммолар юзасидан мутасадди ташкилотларга депутатлик сўрови юборилишини айтди.

Учрашувлар чоғида фуқаролар томонидан Шароф Рашидов туманидаги «Туюқли» маҳалла фуқаролар йиғини ҳудудда мактабга таълим муассасаси йўқлиги, ўқувчилар мактабдан ташқари вақтида содир этган нохуш ҳолатларга мактаб маъмурияти жавобгар бўлмағлигини қонун йўли билан мустаҳкамлаш, мактабга таълим соҳасида гуруҳларда болалар сонини камайтириш сингари мавзуларда фикр-мулоҳазалар билдирилди.

«20 МИЛЛИОН СЎМ КРЕДИТ ОЛДИМ...»

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Абдурашид Тўхтабоев Андижон вилояти Қўрғонтепа тумани ҳамда Хонобод шаҳрида бўлиб, мазкур ҳудудлардаги ижтимоий соҳа объектлари, мактаб ва мактабгача таълим муассасаларининг бугунги кундаги ҳолати, амалга оширилаётган янги лойиҳалар ва тадбиркорлар фаолияти билан яқиндан танишди.

Учрашувлар давомида халқ депутатлари Қўрғонтепа тумани ва Хонобод шаҳар Кенгашлири депутатлари ва фаоллари иштирокида Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёевнинг Шанхай Ҳамкорлик Ташкилоти давлат раҳбарлари Кенгаши мажлисидаги ҳамда Осиёда ҳамкорлик ва ишонч қоралари бўйича кенгашнинг бешинчи саммитидаги нутқида илгари сурилган тақлиф ва ташаббусларни, шунингдек, Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси Сенатининг йиғирманчи ялпи мажлисидаги нутқида келиб чиқадиган устувор вазифаларни атрофлича ўрганишга бағишланган тадбирлар ўтказилди.

Халқ вакили А.Тўхтабоев 5-умумтаълим мактабига «Шахрихонсой» маҳалла фуқаролар йиғини фаоллари билан учрашди, тумандаги тадбиркорлик субъектларида бўлиб, уларнинг фаолияти билан қизиқди. Тақлиф ва муаммолар ўрганилиб, тегишли тавсиялар берилди.

Депутат сайловчилар билан учрашувлар чоғида маҳаллардаги хонадонларда бўлиб, уларнинг муаммоларини ўрганди. Хусусан, Қўрғонтепа тумани Тадбиркор маҳалласида яшовчи Маҳлиё Турғунова ҳамда синглиси Муҳлиса Турғунова имтиёзли кредит олиш ва бу орқали оилавий тадбиркорликни ривожлантириш мақсади борлиги тўғрисида мурожаат қилди.

— Синглим билан бирга анча пайтдан буён тикувчилик сирларини ўрганиб келмоқдамиз, — деди фуқаро Маҳлиё

Турғунова. — Моддий имкониятимиз етмагани боис тадбиркорлик фаолиятимизни кенгайтириш мақсадида бир неча бор туманимизда жойлашган банклардан кредит олмоқчи бўлдик, лекин 2-3 ойдан буён ҳал бўлмади келаётгани. Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати Абдурашид Тўхтабоевга шу масала юзасидан мурожаат қилганим, шу куннинг ўзида «Ҳамкорбанк» АТБ Қўрғонтепа туман филиали томонидан 20 миллион сўм миқдорда кредит маблағи ажратилиб, 2 та сўнгги русумдаги тикув машинаси олиб берилди. Эндиликда синглим билан бирга оилавий тадбиркорликни йўлга қўйиб, аёллар учун либослар, рўзгорда зарур бўладиган буюмлар тикишни мақсад қилиб турибмиз.

Бундан ташқари, депутатга аҳоли вакиллари томонидан соғлиқни сақлаш, таълим, ишга жойлашиш, уй-жой масалалари ҳамда тадбиркорликни йўлга қўйиш билан боғлиқ бўлган 20га яқин мурожаат бўлди, уларнинг ечими бўйича туман ва шаҳар мутасадди ташкилотларига тегишли тавсиялар берилди.

ЖОНДОРДА ИЧКИ ЙЎЛЛАР ТАЪМИРТАЛАБ, ҚОРАКЎЛДА-ЧИ?

...Бодомзор ва Арабхона қишлоғи ҳудудидан ўтувчи йўлни асфальт қилиш лозим...

...Қоровул қишлоғидаги қишлоқ врачлик пункти техника билим юртининг эски биносидан фаолият кўрсатмоқда. Бино аҳолига тиббий хизмат кўрсатишда яроқсиз бўлиб, янги замонавий қишлоқ врачлик пункти қурилишига эҳтиёт мавжуд...

...27-умумтаълим мактабининг моддий техника базаси талабага жавоб бермайди. Компьютер ва проекторнинг етишмаслиги ўқувчиларнинг билим даражасига таъсир қилмоқда...

Жондор туманида сайловчилар билан бўлиб ўтган мулоқотда Олий Мажлис Қонунчилик палатаси депутати, ЎзМТДП фракцияси аъзоси Жаҳонгир Широнова аҳоли вакиллари ана шундай масалалар бўйича мурожаат қилди. Шунингдек, халқ вакилининг тумандаги 25 ҳамда 27-умумтаълим мактабларидаги «Мустақиллик» ва «Қоровул» маҳалла фуқаролар йиғинлари аҳолиси билан юзма-юз мулоқотларида кўпмактаб муаммолари масалалар ўртага ташланди.

Учрашувлар аввалида депутат янги қабул қилинган Сайлов кодекси, унга киритилган ўзгаришлар ва унинг моҳияти ҳусусида батафсил тўхталиб ўтди.

— Ҳар қайси партия фақат сайлов орқали ўзининг тарафдорларини аниқлайди, ким унга овоз беради, ким унинг гоёсини қўллаб қувватлайди — буларнинг барчасини амалда кўришга муваффақ бўлади, — деди Ж.Широнов. — Ўзбекистон «Миллий тикланиш» демократик партияси аъзолари Сайлов кодексининг муҳокама ва экспертизалар жараёнида фаол иштирок этиб, 50дан ортиқ тақлиф тақдим этди. Эътиборли жиҳати, партия томонидан берилган бир қатор тақлифлар унда ўз аксини топди. Халқ депутатлари вилоят Кенгаши депутатлигига номзодларнинг ишончли вакили сонини кўпайтириш, ишончли вакилларнинг сафар харажатларини тўлаб бериш масаласини ҳал этиш, сайлов комиссияси аъзоларига номзодларни шакллантиришда фуқаролик жамияти институтларининг иштирокини кучайтириш ва бошқа бир қанча тақлифлар шулар жумласидандир.

Сўхбат чоғида аҳолининг аксарият қисми эътирозларига сабаб бўлаётган табиий газ ва ичимлик суви таъминотидаги муаммолар, қишлоқлардаги трансформаторларнинг носозлиги, уларнинг кам қувватлилиги, ички йўللарни асфальт қилиш ҳамда ҳудуддан ўтувчи асосий йўлнинг таъмирталлаблани, аҳоли томорқа ерларини суғоришда учраётган муаммолар ҳусусида сўз борди.

Тумандаги «Қоровул» МФЙ Хўжагулрез қишлоғи оқ-соқоли Бобир Раҳмонов депутатга Хўжагулрез, Хўжагарой, Қоровул ҳамда Мангит қишлоқларидан ўтувчи йўллари асфальт қилиш ҳамда томорқа ерларини суғориш учун ариқ қазिशга зарурат туғилаётганини таъкидлади. Оқсоқол Шароф Аслонов эса қишлоқ йўли ва ички йўллари таъмирлаш, режалаштиришда назорат ҳамда тартибнинг умуман йўқлиги боис, уларнинг аксарият қисми таъмирланмай ўта янчи ҳолга келиб қолганлигидан шикоят қилиб, амалий кўмак сўради.

Депутат билан учрашувда иштирок этган Интизор Ражабова Қоровул қишлоғида мактабга таълим муассасасига эҳтиёт юқорилигини маълум қилди.

Сайловчилар билан бўлган учрашувда аҳоли томонидан билдирилган муаммолари масалаларга депутат атрофлича жавоб берди, тумандаги тегишли ташкилотларнинг ушбу масалалар ечими бўйича фикрларини тинглади, аҳоли муаммоларини ҳал этишда ҳамкорликни кучайтириш лозимлиги, ҳар бир мурожаат депутат назоратига олинганлиги билдирилди.

Ўрганишлар чоғида Ж.Широнов ҳудуддаги 30-мактабгача таълим муассасаси ва қишлоқ врачлик пунктида бўлиб, у ердаги аҳолининг ўрганиши, меҳнат жамоалари билан мавжуд муаммолар юзасидан сўхбатлашди. Депутат мактабгача таълим муассасасини капитал таъмирлаш, янги қишлоқ врачлик пункти қурилишини дастурга киритиш қораларини кўришга амалий ёрдам беришини билдирди.

МУРОЖААТЛАР ЕЧИМИДАН АҲОЛИ МАМНУН

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Назир Собиров партия Бухоро вилоят кенгаши раиси Маҳсуд Муҳаммедов билан биргаликда Қоракўл туманидаги «Дўстлик», «Хўжалар», «Тинчлик» маҳалла фуқаролар йиғинларида бўлиб, сайловчилар билан учрашди ва фуқароларнинг ишга жойлашиш, табиий газ, тиббиёт соҳасига оид билдирган муаммолари юзасидан мурожаатларини ўрганди. Қувонарлиси, мурожаатларнинг аксарият қисми шу куннинг ўзидаёқ ижобий ҳал этилди.

Аниқ мисолларга мурожаат этсак: учрашувда «Қамолот» маҳалла фуқаролар йиғинида яшовчи Санжар Баҳромов депутатга ишга жойлашиш масаласида ёрдам сўради. Мурожаат ижобий ҳал этилиб, фуқаро 50-умумтаълим мактабига ишга жойлаштирилди.

II гуруҳ ноирони Ҳасан Хўжаева даволаниши учун сиҳатгоҳга йўлланма ва янги кўлтиқтаёқ олиб берилди.

Фуқаро Дилнавоз Тангриеванинг мурожаати асосида «Дўстлик» маҳалла фуқаролар йиғинида табиий газ босими кўтарилишига эришилди.

Депутат Қоракўл туманидаги учрашувлари жараёнида Олот — Тошкент йўналишининг Қоракўл ҳудудидан поездга чиқувчи йўловчиларга қўлайликлар яратиш мақсадида қурилаётган замонавий кўришнишдаги, янги икки қаватли Қоракўл темир йўл станцияси қурилиши ишлари билан ҳам танишди.

Инвестиция — бу янги иш ўринлари демакдир. Бу эса ўз навбатида оилаларга фаровонлик олиб киради. Шу кунги депутат тумандаги «Хўжалар» маҳалла фуқаролар йиғинидаги янги, замонавий Қоракўл «Асақатекс» корхонасига ҳам борди. Жорий йил 15 июлда тўлиқ ишга туширилиши мўжлабланган корхона 350 кишини иш билан таъминлагани аҳоли эътирофига сазовор бўлгани қайд этилди.

— Жойлардаги ўрганишлар, халқ билан юзма-юз мулоқотлар тўпланиб қолган муаммо ва камчиликларни бартараф этишда муҳим омил бўлмоқда, — деди ЎзМТДП фракцияси аъзоси Назир Собиров. — Аҳолининг кундалик эҳтиёжлари, талаб ва истаклари ўрганилиб ҳал этилаётгани юртдошларимизнинг давлат ҳокимияти идораларига ишончини мустаҳкамлаётди.

Шунингдек, халқ вакили тумандаги истироҳат боғида ёшлар билан учрашиб, дилдан сўхбатлашди.

ЁЗГИ ОРОМҒОҲЛАР БОЛАЖОНЛАРГА ОРОМ БАҒИШЛАЯПТИМИ?

— Болаларнинг бўш вақтини мазмунли ташкил этиш юзасидан қандай ишлар йўлга қўйилган?

— Биз бу жараёнда кутубхона фаолиятини янада кенгайтиришни йўлга қўйиб, бадиий асарларни кўпайтиришга эришдик. Турли кўрик-танловлар, соғломлаштириш машғулоти, соҳа вакиллари билан учрашувлар ташкилланмоқда. Хусусан, тиббиёт ходимлари билан учрашув чоғида болажонлар ёз ойда учрайдиган юқумли касалликлар ва унга сабаб бўлувчи омилар ҳусусида батафсил маълумотга эга бўлдлар...

Навоий вилоятидаги «Офтобжон» болалар дам олиш оромгоҳи раҳбари Дилбар Умарова билан ЎзМТДП фракцияси аъзоси, қўйи палата ёшлар масалалари бўйича комиссия раиси Козим Тожиевнинг сўхбати болаларнинг мазмунли ҳордиқ чиқариши ҳусусида бўлди. Қизгин сўхбат чоғида болажонлар ўз орзу-истаклари билан ўртоқлашди. Кимдир келажакдаги орзуси учувчи бўлиш эканлиги ҳақида тўлқинланиб гапирса, бошқаси депутатнинг вазифалари нимадан иборат экани ҳусусида савол бера кетди...

Айтиш жоиз, депутат Козим Тожиевнинг Навоий вилоятидаги сайловчилар билан учрашуви мулоҳазали савол-жавобларга бой тарзда ўтди. Айнан оромгоҳдаги учрашув давомида халқ вакили болажонлар учун яратилган шароит ва кутубхона фаолияти билан яқиндан танишди.

Шунингдек, Навоий шаҳридаги маҳаллалар раислари ва фаоллари иштирокида «Лочин» маҳалла фуқаролар йиғинида аҳоли билан сайёр қабул уюштирилди. Унда дастлаб Президентимизнинг Олий Мажлиси Сенатининг йиғирманчи ялпи мажлисида сўзлаган нутқида белгиланган вазифалар ҳусусида тўхталиб ўтилди.

Учрашувда иштирокчилар ўзларини қизиқтирган саволлар ва муаммолар бўйича мурожаат қилди. Жумладан, Навоий шаҳар «Лочин» МФЙда яшовчи фуқаро Саодат Фаниева янги уй-жой қуриш учун кредит олиш, маҳалла раиси Муҳаббат Эргашева маҳалла идораси жойлашган бинонинг том қисмини таъмирлаш учун маблағ ажратилишида, фуқаро Гулсанам Худойбердиева мактаб кутубхонаси бадиий китоб фондига янада бойитишда амалий ёрдам сўради.

Барча мурожаат депутат томонидан инobatга олинди ва ҳал этиладиган бўлди.

Шунингдек, халқ вакили «Уйма-уй» лойиҳаси доирасида Кармана туманидаги хонадонлар аҳолини ўрганиш давомида бир қатор муаммоларни ҳал қилишга ҳаракат қилди. Жумладан, Кармана тумани «Аллон» МФЙда истиқомат қилувчи Умиджон Неъматов, Каримжон Қудратов соғлигини тиклаш борасида мурожаат қилди. Халқ вакили мурожаатлар юзасидан вилоят соғлиқни сақлаш бошқармасига ордер олиш юзасидан депутатлик сўрови юборилишини маълум қилди ва назоратини зиммасига олди.

«Ўзгроссуурта» акциядорлик жамияти Навоий вилоят филиали мажлислар залида ЎзМТДП фракцияси аъзоси К.Тожиев партия вилоят ҳамда Кармана туман кенгашлири фаоллари, БПТ раислари, халқ депутатлари Кармана туман Кенгашидаги партия гуруҳи аъзолари иштирокида учрашув ўтказди. Унда Юртбошимизнинг Олий Мажлиси Сенатининг йиғирманчи ялпи мажлисидаги нутқида сиёсий партиялар, шунингдек, депутатлик бирлашмалари олдига қўйилган вазифалар ижроси ҳусусида атрофлича тўхталиб ўтилди.

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Козим Тожиев Навоий давлат педагогика институти қабул комиссиясида бўлиб, абитуриентлар учун яратилган шароитлар билан ҳам танишди.

«ҲАЗНОВ» ЭНГ ОБОД МАҲАЛЛАГА АЙЛНАДИ

ЎзМТДП фракцияси аъзоси Акмал Умироқов Фарғона вилояти Сўх туманидаги «Ҳазнов», «Тул» ва «Хушёр» маҳалла фуқаролар йиғинларида учрашувлар ўтказди, ҳудуддаги янгиланишлар, ўзгаришлар ва фуқароларнинг амалга оширилаётган ислохотларга бефарқ эмаслиги, амалга оширилаётган ишлар кўлами бугун кўпчилик томонидан катта қониқиш ва миннатдорлик билан эътироф этилаётгани сўхбатларнинг асосий мавзуси бўлди.

Халқ вакили дастлаб тумандаги «Обод маҳалла» давлат дастурига киритилган «Ҳазнов» маҳалла фуқаролар йиғинида олиб борилаётган қурилиш ишлари жараёнларини бориб кўрди.

— Қишлоқдаги ободлик одамлар ҳаёти, уларнинг туриш-туруши, яшашга иштиёқида акс этади, — деди «Ҳазнов» МФЙ раиси Халилжон Бобоев. — Бугун қишлоғимизда амалга оширилаётган кенг кўламли қурилиш-ободонлаштириш ишлари, одамларнинг мақсад-интилишларини кўриб, кўнглим тоғдек қўтарилди. Юртбошимиз ташаббуси билан бу ерда олиб борилаётган бундай улкан ҳажмдаги ишларга катта-ю кичик ўзини дахлдор билиб, меҳнат қилмоқда. Бу жараёнда депутатларимиз ҳам фаол иштирок этмоқда. Амалга оширилаётган ўзгаришлар билан яқиндан танишиб, муаммоларимизнинг ижобий ечим топилишида кўмаклашмоқда. Ўйлаймизки, бу сингари эзгу ишлар самарасида қишлоғимиз янада чирой охири, жаннатмонанд юртимизнинг кўркам масканларидан бирига айланади.

Учрашувлар давомида депутат А.Умироқов «Хушёр» маҳалла фуқаролар йиғинида жойлашган юқумли касалликлар шифохонасида даволанаётган беморлар ҳолидан ҳам хабар олди. Шифохона раҳбарининг хўжалик ишлари бўйича ўринбосари Қаҳрамон Ҳолибоев марказ таъмирталлаб ҳолга келиб қолгани, жиҳозларни янгилашда ва ёрдамчи бинолар шароитини яхшилашда амалий кўмак сўраб мурожаат қилди. Мурожаат юзасидан депутат тегишли ташкилот вакиллари билан боғланиб, муаммони тез орада ижобий ҳал этишга келишиб олинди.

Шунингдек, парламент аъзоси тумандаги Халқ қабулхонаси, Халқ банки, халқ таълими бўлими раҳбарлари билан учрашиб, тизимдаги ўзгаришлар бўйича сўхбатлашди.

Хулоса қилиб айтганда, депутатлар томонидан йўлга қўйилаётган амалий ишлар ўз навбатида партиянинг жойлардаги мавқеини янада мустаҳкамлаш, муаммоларга ечим топиш, электротар манфаатларини ҳимоя қилиш, белгиланган дастурий мақсад ва вазифаларни рўйбега чиқаришда муҳим аҳамият касб этмоқда. Зотан, халқ баҳоси энг холис, ҳақ баҳодир. Депутатларнинг асл муддаоси эса ўз хизмати билан халқимизни рози қилиш.

Партия ташкилотлари материаллари асосида «Milliy tiklanish» мухбири Дилфуза МАҲКАМОВА тайёрлади

Аччиқ, аммо очик гаплар

"ОСМОНДАН ТУШГАН" ҚАРЗ

ёки Қарши туман "Сувоқова" корхонаси
"кетмоннинг сопини ўзидан чиқармоқчи" бўляпти(ми?)

« Давоми. Бошланиши 1-бетда.

Кўп қатори бир неча кун олдин шундай талабномалардан бири камина истиқомат қиладиган хонадонга ҳам келди (айнан манзилни атай ёзмаймман, чунки туман "Сувоқова" корхонаси мутасаддилари қайси ҳудуд аҳолисига "қарз" ёзганини жуда яхши билади. Боз устига кейинги пайтларда кўплаб мутасаддилар ОАВдаги чиқишларга муносабат билдираркан, муаммо қолиб, интервью берган ёки дардини айтган кишиларга "ёпишиб" олаётгани сир эмас. Қолаверса, журналист ҳам ҳамма қатори истеъмолчи).

Мажбурий ижро бюроси Қарши туман бўлими бошлиғи Х.Гулманов имзоси қўйилган хатда айтилишича, сув корхонаси томонидан тақдим этилган маълумотга асосан ичимлик сувидан оз эмас, кўп эмас нақд 842 минг сўм қарздорлик бўлиб, шу қарзни 5 кун ичида тўласангиз тўладингиз, бўлмаса, сув тармоғидан узиб қўйилганингиз етмагандай энг кам ойлик иш ҳақининг 2 баравари миқдоридаги жаримани кўртдай санашга тўғри келаркан. Хуллас, турган-битгани бошогриқ.

Ваҳоланки, туман "Сувоқова" корхонасининг ишидан кўнглимиз тўлмагани, бир кун сув бериб, тўрт кун жўмраклари "қуриб кўйгани", устига-устак ичимлик сувга тинмай қарз ёзавергани, пул тўласанг, авжи келиб яна қарздор қилиб қўйишдан ўзини тўхтата олмагани сабаб 2015 йилнинг ноябрда қудуқ қавлашга тўғри келган, яъни "кран"дан узилганмиз. Бошқалар ҳам шундай қарорга келгани, тармоқдан кўра қудуқни афзал билгани оқибатида 2016 йилдан бери бу ерга ичимлик суви қувур орқали бормади. Буни бош муҳандис бошқа ходимлар — далолатнома тузиб, ҳудуд назоратчиси — кўзи билан кўриб, буни тасдиқлаган. Корхона бошлиғи ҳам танишиб чиқиб, жимжимадор қилиб имзо қўйган.

Мана, уч ярим йилдирки, ҳамма хотиржам, қулгимиз тинч, йўқ қарзни ҳеч ким сўраб келмаётгани. Аммо бир неча кун аввалги "осмондан тушган" қарз ифода этилган буткул ваҳимали алфоздаги хатлар аксариятнинг тинчини бузгани ва бутун кишлоқ аҳли "Сувоқова" корхонасига ёпирилиб боргани ҳам бор гап.

Кимдир қудуққа ўтгани тўғрисидаги аризани, бошқаси корхона масъулари ишироқда тузилган далолатномани қидирган, биров топган, биров тополмай сарсон, яна кимдир пул тўлаган, бир қарашда аризининг уйдайд гувилаётган бир манзара ҳосил бўлган... Афтидан туман "Сувоқова" корхонаси масъулари "ариза-но далолатнома бизда йўқ" десақ, ҳамма қарзини тўлаб кетаверади, деб хомтама бўлганга ўхшайди. Аммо ҳозирги одамлар анойи эмас, оғзи кўп қўйган эмасми, қатикни ҳам пуфлаб ичишга ўрганган. Корхонада йўқ бўлса йўқдир, лекин зарур ҳужжатларни улар асраб қўйган экан. Шунинг учун кўплар ярим-бир кун вақт сарфлаб, ҳеч қандай қарзи йўқлигини,

бир неча йилдан бери тармоқдан сув ичмаслигини, қудуққа ўтаётганда ҳисоб-китоб қилганини тўлов қоғозлари (квитанциялар) билан исботлаб беришиди.

Бир қарашда айтарили муаммо ҳам йўқдай: сув идораси "қарзсан", деди, истеъмолчи эса бу корхонадан "бир томчи сув ҳам қарз эмаслигини" исботлаб берди, муаммо ҳал бўлди. Аммо бузилган асаблар, йўқотилган вақт, сув идорасидагиларнинг қоғозига, аллақандай "справка"ларига деб "бирор нарса ташлаб кет"илгани-чи? Қачонгача юзлаб одамлар "Сувоқова"-чиларнинг пул туширишга қаратилган уринишининг "мавсумий хуружи"га қараб сарсон бўлади? Одамларнинг улардан бошқа иши, ташвиши йўқми? Ҳўш, одамларнинг қарзи йўқ, бунинг учун асослар ҳам етарли экан, туман "Сувоқова" корхонасига ҳаводан олиб сумма кўрсатишга қандай зарурат туғилди?

Бунга изоҳ сўралганда, корхона мутасаддилари айтарили сабабни рўқач қила олмади. Корхона бош муҳандиси Элмирза Инатов "Балки англашилмовчиликлар ҳам бўлган бўлиши мумкин" дейишдан нарига ўтмади.

Қизиқ, англашилмовчилик бир-икки одамга нисбатан бўлар, бир неча ўнлаб (балки юзлаб) хонадонга ичимлик суви қувур орқали бормаглигини наҳотки бу идорадагилар билишмаса? Билмаслик мумкинми ўзи?!

Маълумотларга кўра, туман аҳолисининг 62 фоизига ичимлик суви шу корхона томонидан етказиб берилади. Сув олиш нуқтасидан аҳоли пунктигача бўлган ўртача масофа эса 6-7 километрни ташкил қилади (бу масофа Нишон, Ғузур, Деҳқонобод ва Касби туманларида 33 километрга тенг).

Кўриниб турибдики, туманда ичимлик суви билан боғлиқ айтарили жиддий муаммо йўқ. Қолаверса, ҳудуд ҳам тарқоқ эмас. Демак, хатлов ва ҳисоб-китобни олиб бориш корхона масъулари олдида у қадар мушкуллик туғдирмайди. Аммо бор мушкулотни улар аҳоли зарарига сунъий равишда ўйлаб топаётгандай таассурот уйғотади.

"Аҳолига қарздорлиги бўйича қайси асосга кўра хат жўнатилди?", деган саволга корхона молия-иқтисодчиси Шухрат Рўзиев: "Асос — ичган сувига кўра" деб жавоб берди. Қизиқ, қудуқдан сув ичадиган одам корхонадан бир томчи ҳам олиб олимай қарздор бўлиб қолаверар экан-да...

Шу ўринда "Сувоқова" корхонасининг "иш услуби" ғалати туюлмаётганими сизга?!

— Компьютерда эски маълумотлар қолиб кетган бўлса, шу бўйича Мажбурий ижро бюросига маълумот берилгандир, — дейди корхона молия-иқтисодчиси Шухрат Рўзиев. — Ҳозир программа(дастур)лар янгиланаяпти, маълумотлар қайтадан киритиб чиқилади...

Аён бўлишича, янгиланган програм-

ма, маълумотлар базаси корхонадаги ягона (!) компьютерда тўпланар экан. Қарзингиз бўлмаса ҳам шуни исботлаш учун ўз-ўзидан кунлаб вақт йўқотишингизга тўғри келади. Чунки компьютер битта!..

Юқоридаги суратларда кўриб турганингиз эса ўтган асрдан қолиб кетган катаклар эмас, туман "Сувоқова" корхонаси жойлашган бино хоналари. Бу ерга истаган одам исталган вақтда келиб, қоғозлар уюмини йўқотиб юбориши, корхонадагиларга янги "қарздорлик"лар учун асос яратиши учун "имкон" мўл. Шунинг учун, корхонадагиларнинг бепарволиги, лоқайдлиги сабаб бошқалар қийналишга, вақт йўқотишга, қачонлардир ишониб топширган зарур ҳужжатни тополмай сарсон бўлишга мажбур.

— Туман "Сувоқова" корхонаси томонидан 1 миллиард сўм дебитор қарздорлик мавжуд деб рўйхат берилган, — дейди Мажбурий ижро бюроси Қарши тумани бўлими тезкор шўъба криминалисти Алишер Маҳмадиев. — Лекин аҳолининг бунча қарзи йўқлигини корхонадагилар ҳам, биз ҳам билиб турибмиз. Шунинг учун айна пайтда корхона ходимлари билан бирга қандай қайта хатловдан ўтказиш ишлари олиб борилмоқда.

Маълум бўлишича, Уй-жой коммунал хизмат кўрсатиш вазирлигининг 2019 йил 26 июндаги буйруғига асосан 1 июлдан бошлаб республикадаги ичимлик суви ва канализация хизматларидан фойдаланувчи барча турдаги истеъмолчилар тўлиқ хатловдан ўтказилади.

Англашилмадики, қайта хатловдан ўтказишнинг энг самарали услуби — ҳамма ишни одамларнинг ўзига қилдириш. Яъни "Сувоқова" корхонасининг ёлгон маълумотлари асосида МИБ одамларга ёппасига талабномалар жўнатса, истеъмолчиларнинг ўзи ҳамма зарур ҳужжатларни йиғиб келтириб беради. Керак бўлса, қудуқни расмга тушириб, суратларига тикиб келади (бундан олдинги "қарздорлик" шу тарзда ёпилади!). Қўйилмисиз?!

Шундай экан, шу кеча-кундузда кимнингдир уйига фалон минг-миллион сўмлик қарздорлик бориб қолса, ҳеч ҳайрон бўлмастик керак: хатлов ўтказишга яна хатловни ўзингиз қилиб беришингизни иштаяпти. Ҳолбуки, вилоят "Сувоқова" ДУК директори Ш.Муродов шу йил 27 июнда имзолаган буйруқда хатлов ўтказадиган мутахассислар рўйхати тасдиқланган, дам олиш ва байрам кунларида ишлаган ходимларга ишига қараб 2 баравар ҳақ тўлаш белгиланган.

Кўрамиз, бугун қандай кечади. Юзлаб одамларни йўқ жойдан қарздор қилиб қўйиб, "англашилмовчилик бўлгандир" деб бепарво турадиган мутасаддилар аҳоли манфаати учун ниманидир қойил қилишга ҳеч ишонинг келмайди...

Бекзод САЙФИЕВ,
журналист

Қарор ва ижро

Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегияси ва "Халқ билан мулоқот ва инсон манфаатлари йили"да амалга оширишга оид Давлат дастурининг иккинчи йўналишида қонун устуворлиги ва суднинг чинакам мустақиллигини таъминлаш чора-тадбирлари назарда тутилган. Мазкур йўналишининг "Суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини таъминлаш, суднинг нуфузидан охириши, суд тизимини демократлаштириш ва такомиллаштириш" номли бандида судлар фаолиятига замонавий ахборот-коммуникация технологияларини жорий қилиш вазифалари қўйилган.

СУД-ТЕРГОВ ФАОЛИЯТИДА

ахборот-коммуникация технологияларини жорий этиш фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларини таъминлашга хизмат қилади

Судьялар ўртасида ишларни автоматик равишда тақсимлаш тартибини йўлга қўйиш, судларда электрон тарзда ахборот алмашувини ўз вақтида таъминловчи корпоратив алоқани жорий этиш, суд фаолиятига замонавий ахборот-коммуникация тизимини татбиқ қилиш, суд қарорларининг ахборот-ҳуқуқий электрон базасини юритиш, шахсий ҳаёт дахлсизлигини таъминлаган ҳолда ва суд иштирокчиларининг розилиги билан барча суд қарорини чоп этиш тартибини жорий қилиш (ёпиқ суд жараёнида кўриб чиқилганларидан ташқари) шулар жумласидандир.

Ушбу вазифаларни амалга ошириш, ўз навбатида, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш ва таъминлаш, фаолият самарадорлигини оширишга қаратилган илғор илмий-техника воситалари ва ахборот-коммуникация технологиялари, шунингдек, ишни ташкил этишнинг замонавий шакл ва усулларини амалда қўллашга хизмат қилади.

Суд ҳокимиятининг чинакам мустақиллигини, фуқаролар ҳуқуқ ва эркинликларининг ишончли ҳимоясини таъминлаш, одил судловга эришиш даражасини ошириш ёки бир сўз билан айтганда, суд-ҳуқуқ тизимини янада ислоҳ қилиш бугунги кунда давлат сиёсатининг устувор йўналишларидан бири сифатида белгиланган.

Давлатимиз раҳбари 2017 йил 30 ноябрда қабул қилган "Суд-тергов фаолиятида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликлари кафолатларини кучайтириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги фармонида суд ҳокимиятининг мустақиллиги тўғрисидаги конституциявий меъёрларга ва одил судловни амалга ошириш фаолиятига аралашганлик учун жавобгарлиқнинг муқаррарлиги принципи ағишмай амал қилинишини таъминлаш, фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларига таъжовуз қилиш ҳолатлари, жисмоний ва юридик шахсларнинг бузилган ҳуқуқларини тиклаш бўйича зудлик билан зарур чоралар кўриш, суд-тергов фаолиятининг очиклиги ва шаффофлигини таъминлаш, ходимлар ўртасида суиистеъмолчилик ва бошқа ҳуқуқбузарликларнинг олдини олиш, фуқароларнинг ҳуқуқ ва қонуний манфаатларига сўзсиз ривоят этилишини таъминлаш, фаолият самарадорлигини оширишга қаратилган илғор илмий-техника воситалари ва ахборот-коммуникация технологиялари, шунингдек, ишни ташкил этишнинг замонавий шакл ва усулларини жорий этиш давлат сиёсатининг асосий устувор йўналишлари сифатида белгиланди.

Фармонда таъкидланганидек, дарҳақиқат, суд-тергов фаолиятида ижобий ишлар билан бирга, жиноят ишларини тергов қилиш ва кўриб чиқиш жараёнида далилларни тўплаш, мустаҳкамлаш, текшириш ва баҳолашда қонунийлик ва холисликни таъминлашга тўсқинлик қилувчи айрим ҳуқуқий бўлиқлар ҳам мавжуд.

Мазкур ҳолатлар фуқароларнинг ҳуқуқлари, эркинликлари ва қонуний манфаатларини ҳимоя қилиш бўйича чора-тадбирларнинг самарадорлигига салбий таъсир кўрсатиши, айрим ҳолларда эса аҳолининг асосий эътирози, ҳуқуқни муҳофаза қилувчи органлар ва суднинг беғаразлигига бўлган ишончининг пасайишига олиб келаётгани сир эмас.

Фақат қонун устуворлиги, фуқароларнинг қонун олдида тенглиги, инсонпарварлик, адолатлилик ва айбсизлик презумпцияси каби конституциявий принципларни сўзсиз ва оғишмай таъминлаш, суд-тергов фаолиятида фуқароларнинг ҳуқуқ ва эркинликларига риоя қилиш, жиноят-процессуал ва жиноят-ижроия қонунчилигини янада такомиллаштириш орқали фуқароларнинг суриштирув, тергов ва суд жараёнларида конституциявий ҳуқуқларини тўлиқ рўйбега чиқишга эришиш мумкин. Шу боис ҳодиса содир бўлган жойни кўздан кечириш (ўта оғир жиноятлар бўйича), тинтув,

кўргазмаларни ўша жойнинг ўзида текшириш, тергов эксперименти тарзидаги процессуал ҳаракатларни видеоёзув воситаларидан фойдаланган ҳолда қайд этиш мўҳим процессуал норма сифатида ўрнатилмоқда.

Тергов ва вақтинча сақлаш ҳибсхоналари, махсус қабулхоналар, маъмурий қамоқни ўташ жойларида видеокузатув воситаларини ўрнатиш фуқаронинг содир қилган қилмишини шубҳали далиллар билан асослашга чек қўйиш, жазо ўташ даврида унга инсоний муносабатда бўлиш, оила аъзолари билан масофадан мулоқотга киришиш орқали ўзи ҳақида ишончли ахборот тарқатишга имкон беради.

Президент фармонида Бош прокуратура, Олий суд, Давлат хавфсизлик хизмати, Ички ишлар вазирлиги ва бошқа мутасадди вазирлик ҳамда идораларга суд-тергов ҳаракатларини юритишда инновацион шакл ва услублардан фойдаланиш, далиллар алоқадорлиги, мақбуллиги ва ишончилиги борасида илғор хорижий тажрибаларини ўрганиш ҳамда таҳлил қилиш, ҳодиса содир бўлган жой ҳолатини ўзгартириш, далилларни йўқотиш ёки йўқ қилишга қаратилган ҳаракатларнинг олдини олиш каби вазифалар юклатилган. Бундан ташқари, амалдаги қонунчилик ҳамда жиноят ишларини тергов қилиш ва кўриб чиқиш услубини янада такомиллаштириш, суд-тергов фаолиятида замонавий ахборот-коммуникация технологияларини фойдаланишни кенгайтириш, соҳага "Электрон жиноят иши" тизимини жорий этиш бўйича таклифлар ишлаб чиқиш белгиланган эди.

Бу эса, ўз навбатида, амалдаги жиноят ва жиноят процессуал қонунчилигини янада ривожлантиришга оид илмий-амалий тадқиқотларни ўтказиш, хорижий тажрибани чуқур ўрганиш орқали тергов ва суд фаолиятида далиллар мақомини аниқлаштириш, далилларга баҳо бериш, уларни ишга қўйиш, электрон далиллар институтини ривожлантириш, шахсни кузатув остига олиш, унинг ҳаракатларига баҳо беришда ахборот коммуникация технологияларини қўллашнинг процессуал меъёр ва қондаларини амалдаги қонунчиликка мустаҳкамлашни тақозо этади.

Ҳаётимизнинг ҳар бир жабҳасига шиддат билан кириб келган ахборот коммуникация технологиялари нафақат тергов-суд жараёнининг сифатини таъминлаш, балки мазкур фаолият даврида инсон ҳуқуқ ва эркинликларига қандай ривоят этилаётганига ҳам қўшимча кафолат яратади. Ҳодиса содир бўлган жойдаги шахслар кўргазмаларининг ўзгартирилиши мумкинлигини инобатга оладиган бўлсақ, тергов жараёнида самарали ва инновацион ёндашув орқали қўлланган ахборот коммуникация технологиялари ҳар қандай шубҳага ўрин қолдирмайди, яъни инсон омилига боғлиқ бўлмайди.

Тергов-суд фаолиятида ахборот коммуникация технологияларининг қўлланилиши келгусида сифатли тергов олиб бориш, тўпланган далилларни электрон архивлаштириш, тергов-суд процесси иштирокчиларининг қонуний манфаатлари, ҳуқуқларини бир хилда таъминлаш ва суднинг очиклиги, қабул қилинадиган қарорларнинг шаффофлигини таъминлашга хизмат қилади. Қолаверса, одамларда олиб борилаётган суд-ҳуқуқ соҳасидаги ислохотларга ишонч уйғотади, қонун устуворлиги, фуқароларнинг қонун олдида тенглиги, инсонпарварлик, адолатлилик ва айбсизлик презумпцияси каби конституциявий принципларга оғишмай риоя этишни амалда намоён этади.

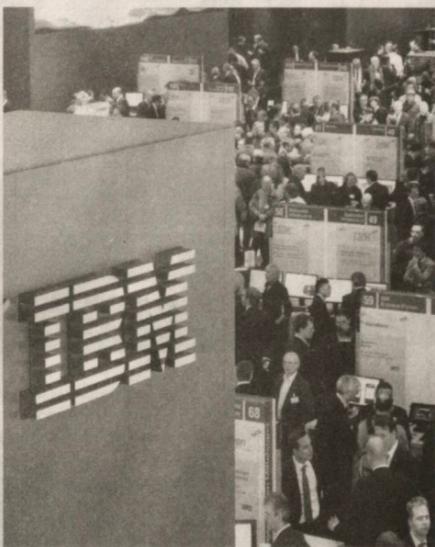
Дилшод ТОШЕВ,
Тошкент шаҳар
прокурори
ёрдамчиси,
Ш-даражали юрист

IBM — ТЕХНИК ПАТЕНТЛАР “ҚИРОЛИ”

IBM — ИННОВАЦИОН КОМПАНИЯ

“Омадли бўлиш учун бизнес сизнинг юрагингизда, қалбингиз эса бизнесда бўлиши керак”, деган эди IBM компаниясининг биринчи бош директори Томас Жон Уотсон. Ана шу ҳаётлий мезонга таянган бу инсон мазкур компанияни ахборот технологиялари соҳасида дунёдаги энг йирик компаниялардан бирига айлантирди. Бугунги кунда IBM дастурий ва аппарат таъминот ишлаб чиқарадиган, консалтинг хизматлар кўрсатувчи жаҳондаги йирик компаниялардан саналади.

Бугунги кунда компаниянинг асосий фаолият йўналишини суперкомпьютер, мейн-фрейм, IT-сервислар ишлаб чиқариш ҳамда консалтинг хизмат кўрсатиш ташкил этади. Шу йилнинг биринчи чорагида компания 1,6 миллиард доллар соф фойда кўрди.

Компаниянинг штаб-квартираси Нью-Йорк штатининг Армонк шаҳрида жойлашган. Компания тизимида 370 мингдан зиёд ходим фаолият юритади.

2017 йилнинг март ойида компания дунёдаги илк квант компьютерини яратишга қаратилган “IBM Q” лойиҳасини илгари сурди. Айни кунларда компания яқин йиллар ичида янги дори воситалари, зарур материалларни ишлаб чиқиш, сунъий интеллект соҳасида тадқиқот ишларини олиб бориш имконини берадиган универсал квант ҳисоблаш тизimini яратиш устида иш олиб бормоқда.

Лас-Вегас шаҳрида ўтказилган “IBM Think — 2018” конференциясида компания вакиллари дунёдаги энг кичик компьютерни оммага намойиш этди. Ушбу компьютер тахминан йирик ош тузи заррачаси ўлчамига тенг.

Мамлакатимизда ахборот технологиялари соҳасида катта илмий салоҳиятга эга йирик компаниялар, хусусан, IBM компанияси билан яқин ҳамкорлик ўрнатишга алоҳида эътибор қаратилмоқда. Жумладан, 2017 йилнинг 29 августидан Ўзбекистон Республикаси Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлигида IBM компаниясининг Фарбий Европа ва Осиё бўйича бош директори Андрей Филатов бошчилигидаги делегация билан учрашув бўлиб ўтди. Учрашувда компьютерлар учун дастур ва аппарат ишлаб чиқаришда жаҳоннинг етакчи компанияларидан бири бўлган IBMнинг мамлакатимиздаги фаолияти, Ўзбекистонда амалга ошириш кўзда тутилган истиқболли режалар муҳокама қилинди. Жумладан, “ақли шаҳар” учун тизимлар яратиш, “булутли” технологияларни жорий қилиш, янги стартапларни қўллаб-қувватлаш ва молиялаштириш, оқори малакали кадрлар тайёрлашда яқиндан ҳамкорлик қилишга келишиб олинди.

Мухтасар айтганда, IBMнинг инновацион ҳамда компьютер технологиялари ривожига туган ўрнини, яратган ихтироларини ҳисобга олган ҳолда, уни техник патентлар “қироли” деб аташ мумкин. Муҳими, компания эришилган натижалар билан чекланиб қолмай, ахборот технологиялари соҳасида янги ихтиро ва ишланмалар яратиш, дунё илм-фани ривожига муносиб ҳисса қўшишда давом этмоқда.

Шаҳзод ҒАФФОРОВ,
халқаро шарҳловчи

“КАТТА МОВИЙ”

АҚШда ихтиро қилинган биринчи компьютер — “Марк I”, илк тижорий калькулятор, қаттиқ диск, авиабилетларни бронлаш тизими, электрон ёзув машинкаси, электрон ҳисоблаш машинаси — мейнфрейм, динамик оператив хотира, дискет, илк персонал компьютер, “Summit” суперкомпьютери ва яна бошқа йирик кашфиётлар IBM компанияси ихтиролари ва фаолияти билан бевосита боғлиқ. Мазкур масалаларда у билан Apple, DEC, Intel, Microsoft, Compaq каби камсонли компаниялар рақобатга кириша олиши мумкин, холос.

Компанияни “Big Blue” деб ҳам аташади. Бу инглиз тилида “Катта мовий”, деган маънони англатади. Унинг бундай номланишига бир қанча сабаб бор. Биринчиси, компания томонидан ўтган асрнинг 50-60-йилларидан бошлаб ишлаб чиқаришга киришилган мейнфрейм билан боғлиқ. Чунки у хона ҳажмидаги, мовий рангли йирик техник ускунадан иборат.

Бошқа фарзаларга кўра, бу компания логотипи билан бевосита боғлиқ. Яна бир тахминга кўра, бир вақтлар компания ишчилари махсус кийим — мовий рангли кўйлак ҳамда кастюм кийиб юришган. Айнан шу сабаблар туфайли компания одамлар орасида “Big Blue” номи билан машҳур бўлиб кетади.

“ХАЛҚАРО БИЗНЕС МАШИНАЛАР”

1890 йилда АҚШ аҳолиси рўйхатга олинди. Маълумотларни янгиллаб бориш учун илк бор Герман Холлерит томонидан электрон табулятор ихтиро қилинади. Ушбу ихтиро натижасида рўйхатни бир йил ичида янгиллаш имкони пайдо бўлади. Бундан аввал бу иш учун саккиз йил вақт сарфланган. Муваффақиятдан руҳланган ихтирочи 1896 йилда “Tabulating Machine Company” компаниясига асос солади.

Аслида компания 1911 йилда ташкил этилган ҳамда “Computing Tabulating Recording” (CTR) деб номланган. У “Computing Scale Company of America”, “Tabulating Machine Company” ҳамда “International Time Recording Company” компанияларининг бирлашиши натижасида юзага келди. 1914 йилда компания бош директори лавозимини Томас Жон Уотсон эгаллайди. Унинг раҳбарлигида компания табулятор машиналар ишлаб чиқаришга ихтисослашди. Маҳсулотлар тури кўпайган, Канада бозорига чиқиш имконияти пайдо бўлганидан кейин компаниянинг номини ўзгартиришга қарор қилинади. IBM брендига 1924 йилда шу тариқа асос солинади. Унинг тўлиқ номланиши “International Business Machines” бўлиб, ўзбек тилида “Халқаро бизнес машиналар”, деган маънони англатади.

1941 йилда автоматик бошқариладиган “Automatic Sequence Controlled Calculator” ҳисоблаш машинаси кашф этилади. Уни ишга тушириш ишлари билан IBMнинг тўрт нафар муҳандиси ҳамда математик Говард Эйкен шуғулланди. Компания бош директори Томас Уотсон ушбу машинани яратиш учун ярим миллион доллар маблағ ажратди. Харажатлар ўзини оқлайди: ихтиро 1943 йилдан ишлаб чиқарила бошланди ҳамда одамлар кўмагисиз тўлиқ автоматик тарзда бошқариладиган дунёдаги илк машинага айланди.

ЭЛЕКТРОН ҲИСОБЛАШ МАШИНАСИДАН — ПЕРСОНАЛ КОМПЬЮТЕРГАЧА

Бугун ҳаётимизни компьютерларсиз тасаввур қила олмаймиз. Бундан ҳатто 70 йил муқаддам ҳам мазкур техника кенг тарқалмаганди. IBMнинг компьютер технологиялари яратилиши, ривожланиши ва кенг ёйилишида ўрни беқиёс.

Ўтган асрнинг 40-йилларида компания илк компьютерларини ишлаб чиқара бошлади. Тўғри, улар бугунги замонавий компьютерлар каби сумка ёки чўнтакка сиғадиган катталиқда бўлмаган. Дастлаб унинг оғирлиги тахминан беш тонна келган йирик қурилма кўринишида бўлган.

1941 йилда автоматик бошқариладиган “Automatic Sequence Controlled Calculator” ҳисоблаш машинаси кашф этилади. Уни ишга тушириш ишлари билан IBMнинг тўрт нафар муҳандиси ҳамда математик Говард Эйкен шуғулланди. Компания бош директори Томас Уотсон ушбу машинани яратиш учун ярим миллион доллар маблағ ажратди. Харажатлар ўзини оқлайди: ихтиро 1943 йилдан ишлаб чиқарила бошланди ҳамда одамлар кўмагисиз тўлиқ автоматик тарзда бошқариладиган дунёдаги илк машинага айланди.

1956 йилда IBM бош директори лаво-

зимини кичик Томас Уотсон эгаллади. Бу пайтга келиб компаниянинг ишлари янада юришиб кетди. Компания даромади ҳам, ишчиларнинг сони ҳам бир неча баравар ошди. IBM компьютер технологияларини яратиш ва уларни истеъмолга киритишга фаол киришди.

Компания 1959 йилда яна бир йирик ихтиро — илк транзисторли компьютер ишлаб чиқаришни йўлга қўйди. Ва у ишончилиги ҳамда тез юкланиши билан эътибор қозонди. Беш йил ўтиб, илк лампали компьютер — “IBM-701” ишлаб чиқарилди.

1975 йилда компания дунёдаги илк ихчам компьютерни намойиш этди. Компьютер 5 дюмли монитор, 16-битли процессор, 16-64 киловатт оператив хотирага эга бўлди. Унинг оғирлиги 24 килограмм бўлиб, 20 минг долларга баҳоланган.

Компания илк ноутбук — “Grid Compass 1100”ни 1979 йилда ихтиро қилди ва 1982 йилда сотувга чиқарди. Унинг оғирлиги беш килограмм, нархи эса 8-10 минг доллар атрофида бўлган. Ундан асосан NASA ҳамда америкалик ҳарбийлар фойдаланган.

Узоқ йиллар давомида олиб борилган изланишлар самараси ўлароқ, 1981 йилда илк персонал компьютер — “IBM PC” яратилади. Айнан мазкур ихтиро шахсий компьютерлар даврини бошлаб берди.

ИССИҚКЎЛ ЖОЗИБАСИ

Иссиқкўл ҳақида эшитмаган, ўқимаган, лоақал унга бағишлаб ишланган ҳужжатли фильмларни томоша қилмаган инсон кам топилса керак. Китобхонлар буюк адиб Чингиз Айтматовнинг “Оқ кема” қиссаси орқали ҳам бу кўл ҳақида муайян тасаввур ҳосил қилган дейиш мумкин.

Мазкур табиат мўъжизаси Қирғизистоннинг шимоли-шарқий қисмида жойлашган бўлиб, майдони бўйича дунёдаги энг йирик 30 кўл рўйхатидан ўрин олган. Чуқурлиги бўйича эса дунёда еттинчи ўринни банд этади.

Иссиқкўл денгиз сатҳидан 1609 метр баландликда, Шимолий Тяньшаннинг Кунгай Олатов ҳамда Терскай Олатов тизмалари орасида жойлашган. Майдони 6 минг 236 квадрат километр, узунлиги 182, эни 58 километр, энг чуқур жойи 702 метр. Соҳиллари умумий узунлиги эса 688 километрни ташкил этади.

Иссиқкўлга 80га яқин дарё куйилади. Улар орасида энг йириклари — Жирғалан, Туп дарёлари ҳисобланади. Шунингдек, нисбатан кичик Қорақўл, Қизилсув, Жука, Оқсув, Кўксув дарёлари ҳам уни сув билан таъминлайди.

Иссиқкўл ҳақидаги дастлабки маълумотлар эраמידан аввалги II асрга оид Хитой ёзма манбаларида учрайди. Манбада Же-Хай номи билан аталган. Бу “Иссиқ денгиз”, деган маънони англатади. Иссиқкўлда ил-

мий-тадқиқот ишлари дастлаб XIX асрдан бошлаб олиб борилган. Унга географ-олим Н.М.Пржевальский бошчилик қилди. Кўлни тадқиқ этган яна бир рус олими П.П.Семенов 1856 йилда шундай ёзади: “Тўқ кўк рангда товланувчи Иссиқкўл Женева кўли билан бемалол баҳслаша олади. Бироқ у шу даражада кенги, Женева кўлини бу борада унга тенглаштириб бўлмайди”.

Иссиқкўл ва унга туташ ҳудудлар қадимий тамаддун ўчоқларидан саналади. 2006 йилда Қирғизистон Фанлар академияси вице-президенти Владимир Плоских бошчилигида Қирғизистон-Россия славян университети археология экспедицияси Иссиқкўлда тамаддун ўчоғи бундан 2500 йил олдин мавжуд бўлган, деган хулосага келади.

Иссиқкўлда номига муносиб тарзда илиқ, қуруқ ҳамда мўътадил иқлим ҳукмронлик қилади. Июлда ўртача ҳарорат 16-17, январь ойида эса ғарбда 2-3, шарқда 4-7 даража иссиқ. Қишда кўл суви музламайди: таркибидаги туз микдорининг кўплиги бунга имкон бермайди. Унинг ғарбий ҳамда шарқий қисмида тез-тез шамол эсиб туради. Натижада аёён-аёёнда баландлиги 3-4 метрли тўлқинлар кўтарилади. Сув юзасининг ҳарорати январь ойида 2-3, июль-август ойларида эса 19-20 даража иссиқ бўлади. Кўлда 20дан зиёд балиқ турини учратиш мумкин.

Иссиқкўлда 1958 йилда кўриқхона ташкил қилинган. Кўлда мунтазам юк ва йўловчи ташувчи кемалар қатнайди. Асосий бандаргоҳлари — Балиқчи ва Қорақўл. Кўл атрофида истиқомат қилувчи аҳоли, асосан, қишлоқ ҳўжалиги — деҳқончилик, чорвачилик, боғдорчилик, шунингдек, балиқ овлаш билан шуғулланади.

Иссиқкўл Қирғизистоннинг туризм марказларидан бири бўлиб, асосий даромад манбаларидан саналади.

Ҳам денгиз, ҳам тоғ ҳавосини ўзида мужассам этган Иссиқкўлдан сайёҳлар қадами узилмайди. Кўлга туташ шаҳарлар Чолпон-ота ҳамда Қорақўл сайёҳларнинг сеvimли масканларидандир. Унинг Шимолий қисмида пляж туризми ривожланган: бу ер, айниқса, июль-август ойлари ҳордиқ чиқариш учун келган одамлар билан гавжум бўлади. Сайёҳлар кўл сувида чўмилиши, унинг соҳилидаги қумлоқда қуёшда тобланиб, дам олишни хуш кўради — Иссиқкўл табиатининг тафти ҳориган дилга ҳузур бахш этади. Бунинг учун кўл соҳиллари бўйлаб меҳмонхона, санаторий, пансионат ҳамда меҳмон уйлари сайёҳларга хизмат кўрсатади.

Интернет материаллари
асосида тайёрланди.

"Буюк ипак йўли" халқаро фольклор мусиқа фестивали олдидан

БЕБАҲО ҚАДРИЯТЛАР, АНЪАНАЛАР НАМОЙИШИ

Давлатимиз раҳбари миллий маданиятимиз сарчамаси — фольклор санъатини ривожлантириш, фольклорнинг сара намуналарини кенг тарғиб қилишга доимий эътибор қаратмоқда. Ўзбек фольклор санъати ўзигимизни, аجدодларимизнинг санъатга бўлган муносабатини намойён қилувчи қадриятлардан биридир. Вазирлар Маҳкамасининг 2018 йил 18 майдаги қарорига асосан жорий йилнинг 11-13 июль кунлари Марғилон шаҳрида бўлиб ўтадиган "Буюк ипак йўли" халқаро фольклор мусиқа фестивали ана шу эзгу ишларнинг мантқиқий давомидир.

МАРҒИЛОН ХАЛҚАРО ФЕСТИВАЛЬ АРАФАСИДА

Эртага Марғилонда дунё халқларининг турли тиллардаги фольклор кўшиқлари баралла янграб, халқаро мусиқа фестивали шукҳи қадимий ва навқирон шаҳар кўчаларини янада файзга тўлдирди. Ҳозир шаҳарнинг қайси кўчасига борманг, меҳмоннавоз эл хорижликларни катта тантана ва миллий анъаналар билан кутиб олмақда. Байрамнинг бир қисми ўтказилиши режалаштирилган Саид Аҳмад Хўжа Эшон мадрасаси тайёр ҳолатга келтирилган. Бу ерда моҳир усталар зўр гайрат-шижоат билан меҳнат қилдилар.

Айни пайтда фестивалда Афғонистон, Иордания, Италия, Жанубий Корея, Малайзия, Мўғлистон, Польша, Россия, Тожикистон, Туркменистон, Туркия, Франция, Хитой, Эрон, Япония, Қозғистон, Қирғизистон, Ҳиндистон каби 30 давлатдан 200 га яқин иштирокчи келиши кутилмоқда. Шунингдек, унда хорижий давлатларнинг Ўзбекистондаги дипломатик корпус вакиллари, Қувайт, Бангладеш, Тожикистон ва Покистон элчилари ҳамда италиялик инвесторлар ҳам иштирок этади.

Санъат мухлислари шахримизда аввалиги ўтказилган республика миқёсидаги анъанавий кўшиқчилик танловларини ҳали унуттигани йўқ, — дейди Мазнавийят ва маърифат маркази Марғилон шаҳар бўлими раҳбари Марямхон

Йўлдошева. — Анъанавий кўшиқчилигимизнинг ўнлаб янги ижрочиларини кашф қилган бу танловлар ҳар жиҳатдан намунали ташкил этилган, марғилонликлар анъанавий кўшиқ, умуман, санъатни чуқур тушуниши, беҳад шевишини намойён қилган ва бунга деярли барча иштирокчилар бирдай эътироф этишган эди. Айтиш мумкинки, бундай нуфузли тадбирларни шахримиз санъат мухлислари жуда соғинишган. Шу боис "Буюк ипак йўли" халқаро фольклор мусиқа фестивалининг шахримизда ўтказилишини, Марғилонга чинакам халқ санъати байрами қайтишини ҳамшаҳарларимиз зўр ҳаяжон ва қувонч билан кутиб олди. Фестиваль иштирокчилари учун Қўқон шаҳри, Учқўприк, Риштон, Қувасой, Фарғона туманлари ва қадимий Ахсиқент бўйлаб саёҳатлар ташкил этилиши режалаштирилган.

Рағбат ҳар қайси соҳа вакилининг ривожланиши ва келгуси изланишларига туртки беради. Шунинг билан олган ҳолда фестивалнинг яқиний босқичи ғолибларига ташкилий қўмита томонидан диплом ва фестиваль рамалари тақдим этилган эсдалик совғалари топширилади. Ҳар бир номинация бўйича 1-ўрин ғолиблари 3500 АҚШ доллари, 2-ўрин ғолиблари 2500 АҚШ доллари, 3-ўрин ғолиблари эса 1500 АҚШ доллари миқ-

доридаги пул мукофотлари билан тақдирланади.

Шубҳа йўқки, маҳоратли санъаткорлари, беназир санъат шинавандалари билан донг таратган Марғилон бу улкан халқаро анжуманга муносиб тайёргарлик кўрмоқда. Қадим ва навқирон шаҳар сифатида фестиваль иштирокчилари ва меҳмонларига ўз меҳмоннавозлик, санъатсеварлик салоҳияти, имкониятларини намойён этади. Ўйлашимизки, маънавий-маърифий тадбирлар янги-янги истеъдод соҳибларини кашф этиб, ёшларга тарихимизни англатиш, уларда авлоддан-авлодга мерос бўлиб келаётган қадимий фольклор кўшиқларига бўлган юксак ҳурмат-эътиборни янада кучайтиришга хизмат қилади.

Зотан, халқ кўшиқлари асрлардан асрларга безавол ўтиб келаётган, элининг юрагидан чуқур жой олган мумтоз ва сўнас оҳанглари.

"ЧОДИРЖАМОЛ" — МАРҒИЛОННИНГ САЊАТДАГИ ЖАМОЛИ

Куй ва сўз — эгизак. Ибтидода бирлашган сўз ва наво уйғунлашувидан пайдо бўлган фольклор санъати ҳам узок тарих қатига туташиб кетади. Фольклорнинг ҳайрат завқини бирварақайига кўнгилда туймоқ камдан-кам кишиларгагина насиб этади...

Марғилонда бўлиб ўтадиган "Буюк ипак йўли" халқаро фольклор фестивали мамлакатимизда илк маротаба ўтказилаётган анжуман. Фольклор санъати намуналаридан илҳомланган ҳолда илк марта саҳналаштирилаётган ушбу фестивалда иштирок этиш мақсадида Фарғона вилоятидаги "Қабутар", "Қўқон ёр-ёри", "Омонёр", "Шодиёна", "Қўшчино", "Сўх чашмаси" фольклор-этнографик жамоалари энг сара дастурларини тайёрламоқда. Қолаверса, айнан Марғилон заминида фольклор анъаналари қай даражада сақланиб қолганини намойиш этиш учун шаҳарнинг "Чодиржомол" ансамбли ҳам қизгин тайёргарлик олиб борапти. 30 йилдан буён фаолият кўрсатаётган фольклор этнографик ансамбли ўзининг бой репертуари, жўшқин оҳанглари, нодир наволари, соҳир овозли санъаткорлари билан элда шўҳрат топган жамоалардан.

Юртимиз кўплаб аллома ва санъатсеварлар, дарғалар камол топган манзил. Жумладан, марғилонлик қизиқчилар, ҳофизлар, хонанда-ю созандалар, рақоссалар бетакрор санъатлари билан халқимиз ҳурматини қозонишгани тарихдан аён. Бунинг учун Юсуфжон ва Оқун қизиқлар, Усмон қори сингари сўз усталари, Мадали ҳофиз, Маматбува ҳофиз, Уста Олим Комилов, Жўраҳон Султонов, Маъмуржон Узоқов, Саодат Қобулова, Тамарахоним, Мухаррама Турғунбоева каби лапар ва рақс пешқадамларининг номини эслаш kifия. Зеро, уларнинг ҳар бири ўзбек анъанавий кўшиқчилиги, фольклор санъатида ёрқин, ширадор, жозибали ва таъсирчан овози, бетакрор хиромлари билан янги даврни бошлаб берган, санъат мухлислари кўнглидан муносиб жой олган улуг санъаткорлардир. Шу боис санъатга ошуфталик бу ердаги ҳар бир инсонга хос хусусият десак тўғри бўлади. Шу маънода кўп йиллик меҳнат ва тажриба, имкониятлар туфайли эришилган ютуқлар нафақат водийда, хатто республикада ҳам "Чодиржомол"нинг доврўғини ёймоқда.

Ўтган давр ичида ансамблда тажрибали устозлар фаолият юритди. Улар бобомерос анъаналарнинг оҳанг ва лапарлар орқали намойён бўлишида астойдил меҳнат қилдилар. "Чодиржомол" ансамбли Мустанзиллик ва Наврўз байрами тантаналарининг мунтазам иштирокчиси. Украинанинг Киев шаҳрида этнографик жамоалар сафида совриндор бўлгани жамоанинг халқаро майдондаги илк ютуқларидан. Қолаверса, ансамбль 2002 йилда ЮНЕСКО ташаббуси билан ўтказилган "Бойсун баҳори" халқ фольклор этнографик жамоалари фестивали ғолиби ҳисобланади. Самарқанд шаҳрида бўлиб ўтган "Шарқ тароналари" халқаро мусиқа фестивалида ҳам муваффақиятли иштирок этди. Марғилоннинг серфайз боғлари, таълим даргоҳларида ўтадиган тадбирлари, турли байрам кечаларда катта-ю кичик "Чодиржомол"нинг чиқишларини интиқлик билан кутади. Ялла ва лапарларидан баҳраманд бўлишга ошқиди.

Бугун жамоада Олимжон Охунов, Валишер Йўлдошев, Мухаммадjon Назаров, Иномжон Аҳмедов, Кимёхон Шерматова, Зиёдаҳон Шерматова, Покизахон Саидқабарова, Акбархон Акбаров, Муродил Юсуфов, Абдуғани Охунов, Абдулло Абдурахмонов сингари хушоовоз хонандалар фаолият кўрсатди. Айни пайтда жамоа "Шарқ бозори" номли бадий дастур билан фестиваль меҳмонларини хушнуд этмоқчи. Шу кунга қадар "Наврўз сайли", "Марғилон атласи" деб номланган, ҳосил байрамига атаб тайёрланган чиқишлар билан элга танилган жамоа "Шарқ бозори" дастурини ҳам пухта

ва бетакрор жиҳатлар билан янада бойитмоқда.

— Марғилон миллий хунармандчилигининг ранг-баранг ва бетакрор турлари, ўзига хос йўналиши ва мактаблари билан машҳур. — дейди ансамбль режиссёри Дилоромхон Султонова. — Шундан келиб чиқиб бадий дастурида дўппидўз, қовшўдўз, маҳсидўз ва бошқа хунармандларга бағишланган наволар ўрин олган. Қолаверса, Марғилоннинг азиз фарзандлари Юсуфжон қизиқ, Тамарахоним, Маъмуржон Узоқов каби устозларнинг сиймолари гавдалантирилади. Бу мураккаб дастурни тайёрлаш, албатта, масъулият талаб этади. Ҳар бир жамоа аъзоси бунга юракдан ҳис этиб ишламоқда. Айниқса, мусиқа раҳбаримиз Мухаммадjon Назаровнинг дастурни шакллантиришдаги меҳнати катта. Ўйлашимизки, ижодий ишмииз халқимизга, хорижий меҳмонларимизга манзур бўлади.

"Буюк ипак йўли" фестивалида Марғилоннинг санъатдаги жамоли бўлиб майдонга чиқаётган жамоа ўзларининг миллий ва бетакрор кўшиқлари билан барчани мафтун этишига ишончимиз комил. Бардавом ютуқлар ва тинимсиз изланишлардан англасак бўладики, "Чодиржомол"нинг доврўғи ҳали сарбаланд.

МАРҒИЛОН МЕҲМОНЛАРИНИ ЧОРЛАЙДИ

Айни вақтда Марғилон халқаро фестивал иштирокчиларини кутиб олмақда. Фестивални юқори савияда ўтказиш юзасидан тегишли чора-тадбирлар белгиланди. Мазкур байрамда хорижий ва маҳаллий сайёҳлар хунармандчилик кўргазмаларида иштирок этиб, шаҳарнинг қадимий манзаралари акс этган тарихий объектлар, музейлар, шаҳарнинг диққатга sazovor жойларига таъриф буюрадилар. Улар учун катта миқёсдаги гала-концерт намойиш этилади.

— Шаҳримизда бўлиб ўтадиган халқаро фестивал фольклор санъатимизни дунё миқёсида таништириши билан бирга зиммамизга катта масъулият юклайди, — дейди Марғилон шаҳар ҳокими Мирзохид Убайдуллоев. — Шунинг учун ушбу фестивалга нафақат ижодий жамоалар, балки ҳар бир хунарманд жиддий тайёргарлик кўрмоқда. Бу шунчаки фестивал эмас, санъаткорларимиз, хунармандларимиз ижодига баҳо берувчи ўзига хос синов ҳам. Ишонимизки, ушбу халқаро фестивал нафақат миллий санъатимизни, балки халқ хунармандчилигини кенг тарғиб этиш ва юртимизда туризмни ривожлантиришга хизмат қилади.

Асрларни ошиб яшаётган, халқнинг кўнгли кечинмалари, ёру дўста муҳаббат, она заминга садоқат туйғуларини ўзида ифода этган кўна фольклор кўнгиллари кўнгиллارга боғлабди. Фестивалга республикамиз ва хориждан икки мингдан зиёд меҳмонлар келиши кутилмоқда. Иштирокчиларни ҳозирда 5 та меҳмонхона қабул қилмоқда. Улар қаторига янги барпо этилган "Увайсий" оилавий меҳмон уйи ҳам қўшилди.

Фестивални юксак савияда ўтказиш учун Марғилон кўчалари кўп минг йиллик миллий анъана ва қадриятларимиз асосида жиҳозланди. Йўлларда кенг кўламдаги таъмирлаш ишлари амалга оширилди. Тунги ёритиш мосламалари ўрнатилди. Миллий қадриятларимиз ва байрам шукҳи акс эттирилган баннерлар, афишалар билан безатилди. Тиббий хизмат кўрсатиш ва кўчма дорихоналар ташкил этишига аҳамият берилди.

Тадбир тафсилотларидан юртдошларимиз ва меҳмонларни мунтазам хабардор қилиб бориш мақсадида фестивалнинг матбуот маркази ҳам иш бошлади. Эндликда фестивалнинг тайёргарлик жараёнлари акс этган видеоролик, фотосурат ва ахборот материаллари марказ орқали Интернет саҳифаларида, телевидение ва матбуот нашрларида кенг ёритиб борилади. Бирдигана тўртта — ўзбек, инглиз, рус, араб тилларида ахборот бериб борадиган greatsilksfestival.uz веб-сайти ишга туширилди. Шунингдек, ҳозирда Марғилоннинг диққатга sazovor жойлари 3D форматда акс этган uzbekistan360.uz сайти ҳам Интернет фойдаланувчиларини ўзига жалб этмоқда.

Матбуот марказида тажрибали журналист, блогер ва фотомужбирларнинг тадбир тафсилотлари ва тадбиргача бўлган жараёнларини ёритиб боришлари учун барча имконият яратилган. Ўйлашимизки, халқаро фестивал миллий анъана ва қадриятлар, маҳорат, истеъдод байрами сифатида барчага манзур бўлади.

Мадаминжон СОЛИЖОНОВ,
журналист.
Эркин ДОРИПОВ,
"Milliy tiklanish" мухбири

Реклама ўрнида

ТАБИИЙ МАHSULOT

CIBUS

natural

РЕКЛАМА

Свекла и морковь
Курага
Фруктсела
Тыква
Витамикс
Чернослив
Лимонселли
Шивоник барбарис

VITAMINLAR XAZINASI

YOD BILAN BOYITILGAN

Кўшимча маълумотлар учун +998 95 202 08 88. Махсудотлар Соғлиқни сақлаш вазирлигининг сертификатига эга.

Бизнинг расмий сайтимиз: WWW.CIBUS.UZ